ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25, 1909. Ն՝ 52

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԻՑԱՋ

Հ. Փ. ԿՐԻՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻԻՆՏԷՐԻՒՆԷ

ՊԼՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Խրիսթիյան 'անասըրըն վազիֆէսի 1117

Գարիւնըմըզա շախսի պէր սէօզ 1118

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ 1119

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

Սօսիալիզմ ՓՐՕՖ. ՋԵՆՈՐ ՊԷՋՃԵԱՆ 1120

Կէպէն Բ. ԳԷՈՐԳ ՄՆՋԵՐԵԱՆ 1123

Պէյն պէր չիֆթ 'ուզվ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ 1124

Շունտան պունտան ԼԵՒՈՆ ՄԷՎՏՍԵԱՆ 1126

Ատանատա եէվմի փօսթա Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ 1127

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ

Ա. Ց. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱՔՊԱ'ԱՍԸ

ՖԻՆՃԱՆՃԸՂԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

﴿ اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادته بابل هاوسده ﴾

ԱԻԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԻՆԻԷՆ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔԱԷ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ
(ԱՆԿԷԼԻԱՖՕՐՕՍ)
ՐՈՒՄԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔԱԷ
Միւ՛. Ճազըր Հ. Մ. Ալէն
» մեհ՛ոս Հ. Ս. Պարնըմ
» չերիք Յ. Գ. Գրիգորեան
Գայդէլ Հասէ, Իսթանպօլ
Տէր է Սա՛սաէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
(ANGELIAPHOROS)
A WEEKLY PAPER
PUBLISHED IN
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND
GRECO-TURKISH
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

ՏԷՐԲԱ՛ԽՔ
Մէնեվիսի 40 Ղրշ.
Ամէրիգա իչին 2 Տօլ.
Ինկիլէրրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սաիրէ ,, 10 Ֆրնգ.
Էլտէն նուսխէսի 30 փր.
Ի՛նանաք գըյմէթլէրի միւ՛ճէհիլ

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 30 Paras
Advertising rates on application

ԲՐՕՖ. Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՐԲԱԳՐՈՒԱԾ ԵՒ ՄԵԾԱՊԷՍ ՃՈԽԱՑՈՒԱԾ

ԹՈՒՂԹԸ, ԿԱԶՄԸ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԱՀՆՏԻՐ

Գաւառի ուսանողներու դիւրութեան համար գինը 40 ղրշ.ի զեղչուած է

Կեդրոնատեղի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Վաճառատունը, 27, Ֆինճանճըլար, Կ. Պոլիս։

Նաեւ Մայրաքաղաքիս և Գաւառներու բոլոր Գրավաճառներու քով։

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25, 1909. Ն՝ 52

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ Ի ՄԷՄ'ՈՒԼ ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ Ի ՆԱԶԸՐ ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ Ի ՇԷՐԻՓ

Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ Հ. Մ. ԱԼԷՆ Ց. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԽՐԻՍԹԻՑԱՆ 'ԱՆԱՍԸՐԸՆ ՎԱԶԻՖԷՍԻ

(Ց. Գ. Գ.)

ԻՏԱՐԷ Ի մէշրուԹէնին 'իլանընտան պէրու Իսլամ վաՓառնատալարըմըզըն նաղարը տիգգաՓըրը ճէլպ ու տա'վէԹ էտէն էն մուհիմմ մէա"էլէլէրտէն պէրի տին մէա"էլէսի տիր։ Տին ի Իսլամ հիւքիւմէԹ ի 'Օսմանիլէնին րէամի տինի տէյիւ Թանըլմըշ օլմալըէ Թիւրք զաղէԹալարը պիր Թարաֆտան պու չէյի Թէյիա էտէրէք, Միւսլիման էհալինին տինի հիսսիյաԹընը Թէշվիգ էմմէքտէ պուլունուօրլար, տիկէր Թարաֆտան մէղքիւր էհալինին տինի հայաԹընը պու նէնի մուհիմէ ԹաԹալըգ էմմէյէ չալըշըօրլար։ ՄէտէնիյէԹի հազըրէ իլէ 'ուլումը Թապի'իյէնին մաԹլուպաԹընը հիսապա ալմադա մէՃպուր պուլունտըզլարընը կէօրէրէք, էհալինին ֆիքրինի պու անվալա Թէլիֆ էմմէյէ սա'յ էտիյօրլար։ ԻսլամիյէԹ մազրատա միլէլ ի միւԹէֆէլիֆէնին հայաԹը ֆիքրիյէտինէ իլՓԻրաք էյլէսիյի միսիլիւ, պու կիւն տէ 20ՆճՐ ասրըն հայաԹ ը ֆիքրիյէսինի մէշգ ու միւԹալա'ա էտէրէք անա Թէվֆիգէն մա'ամէլէ էմմէյէ սա'յ էմմէքտէ տիր։ Պու ճէհտինտէ նէ տէրէճէ մուվաֆֆագիյէԹ պուլաճաղընը վագԹ պէյան էտէճէք տիր։ Լաքին հէր նէ տէ օլսա Միւսլիման էհալի իչիւն պունտան զիյատէ մա'գուլ վէ պունտան զիյատէ մանԹըգի պիր մէսէլէք ԹէՃաւվուր էտիլէմէզ։

Պու խուսուստա պիղ Խրիսթիյանլարըն մէսէլէյի նէ" տիր։ Պու մէմլէքէԹին Խրիսթիյան 'անասըրընըն տինի հայաԹընը միւԹալա'ա էմտիյիմիզտէ, անլէրին պու ճիհէթճէ պիր գաչ միւչքիլաԹ էօնիւնտէ օլսըզընը կէօրիւյօր իզ։

Էվվէլա, Տին ի Իսլամ հիւքիւմէԹին տին ի րէսմիսի տէյիւ Թանըլսըզը սըրատա, էօԹէյտէ ԽրիսԹիյանլարըն 'լինտէլ հիւքիւմէԹ իմԹիյազլարը պիրիսիրինտէն ֆարգը վէ պալէն նէՃաԹիկէրինէ մուզայիր տիրլէր։ ՕրԹօտօքսլար արասընտա Րում վէ Պուլղար մէնաֆի'լ էրմէնիլէր արասընտա ԳաԹօլիք, ՓրօԹէսԹան վէ էրմէնի մէնաֆի'լ հաԹԹա պա'զը ճիհէթլէրճէ պիրիպիրինէ մուխալիֆ նէլ'տէն պուլունմադտա տըր։ Շու հալտէ Խրիսթիյան 'անասըրըն տինի հայաԹը միւնդասիմ պիր հալտէ պուլունուօր։

Սանիյէն, Խրիսթիյան էհալինին տինի հայաԹընը էլէ ալըր իսէք անը տա պիր դաչ խուսուստա միւԹէֆէրրիգ պուլույօր իզ։ Անլէրին պէօյիւք պիր գըսմը 'ասրը հազըրըն մէտէնիյէԹ վէ 'իլմ ու հիքմէԹի իլէ Թէլիֆ էտիլէմէյէճէք պիր Թազըմ ուսուլ ու ատաԹա եավըշմըշ գալըյօրլար, հաԹԹա չու եէնի հալ ու քէֆիյէԹլէր Թահրընատա օլ էսքի 'ատէրլերի մուհաֆազա վէ իտամէ էմմէյի քէնտի մէնֆա'աԹ ը միլլիյէլէրինտէն 'ատտա էտիյօրլար։ Էվրօփա վէ Ամէրիգատա խուսուսա չու սօն սէնէլէրտէ Ֆրանսատա պու տինի էֆքյար վէ ուսուլլարը մէշրուԹիյէԹ իլէ Թէլիֆ էմմէք մէսէյի սընանըլըգ տա գապիլ ի իճրա կէօրիւլմէմիշ իքէն, պու կիւն անլէր պու տիյարտա միւշապիհ հալ ու քէյֆիյէԹլէր Թահրընատա ԹաԹալըգ էմտիրիլմէյէ չալըշըլըյօր։ Պիրա չիւպհէ պու պօշ պիր Թէչէպպիւս տիր։ Վէ էվրօփատա մաղլուպիյէԹ հիւքմ օլոնմըշ օլան պու Թէչէպպիւս պուրատա տա մուԹլագա մաղլուպ օլաճագ տըր։ Նասըլ քի պու մաղլուպիյէԹին էմարէլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր։ Սը-

բիսթիյան էհալի արասընտա խուսուսա էրմէնիլէր արասընտա լէխ (աչխարհական) թէմիյէ օլուննան պիր հարէքէթ էլան պաչ կէօսթէրմիչ տիր։ Տիկէր պիր միւչքիլաթ Խրիսթիյան էհալի արասընտա միւչահէտէ օլուննան տինսիզլիք մէյլի տիր։ Խրիսթիյան էհալի արասընտա պիր աղ էվվէլ ղիբր էֆտիտիմիզ միւթէ'ասսըպ վէ տար ֆիքրլի մէյլէ դարչը պիր տինի րէաքսիօներ հարէքէթ պուլունտըղը պիր էմր ի վաղը' տըր։ Սրամըզտա տինի հայաթը ի'թիգատը պաթըլ էսէրի 'ատտ էտիլ տինսէն այրըլան, վէ հաթթա օնա տօղրու խատիմանէ վազ'իյէթ թուէթտա պիր պէօյիւք սընգի թէչքիլ օլուննմադտա տըր։ Գունլար տինի հայաթը չու եէնի մուհիմ իլէ թէլիֆ էթտիրմէք իմքանսըզ օլտըղընա գանմըշ ֆօլրզկարըննտան, պու ի'թիգատլարընա թէվֆիգէն իչլէյիչ, էհալինին հայաթընտա տինին պիր դուվվէթ օլմասընը մէն' էթմէյէ սա'յ էտիյօրլար։

Շու հալտէ արամըզտա տին նօգթաի նազարընտան պիրի պիրինէ մուխալիֆ օլան իքի դուվվէթ իչլէմէքտէ տիր · պիրի չու ահվալը ճէտիտէյի տինի մէնգա'աթա մուղայիր 'ատտ էտէրէք քէնտի էօքի էֆքէարլարընը պու եէնի մուհիմէ դարչը մուհաֆազայա սա'յ էտիյօր· օլ պիրի իսէ տինին չու եէնի մուհիմ իլէ իթթիֆագ էտէմէյէճէյինի զանն էտէրէք տինէ դարչը պու եէնի իճթիմա'ի հայաթը մուհաֆազայա սա'յ էտիյօր։

Պու մէսէլէլէրին իքիսինտէն ֆարգը պիր նօլ տահա վար, օ տա Իսլամ վաթանտաչլարընմընը թաթպըզընա սա'յ էթտիքլէրի մէսէլէ տիր, եա'նի Խրիսթիյանլարըն քէնտի տինի հայաթլարընը պու եէնի մուհիմէ թաթպըզ էթմէյէրի։ Պու էն ղիյասէտ մա'ղուլ վէ մաննընդի օլան մէսէլէ իսէ տէ, մա'էթթէ'էսսուճ իդրարա մէճպուր իլ քի պու մէմլէքէթլէրին Խրիսթիյան էհալիսի արասընտա պու մէսէլէյի իթթիֆաղ էտէնլէր փէք աղ տըրլար։ Պիր թարաֆտան պիրինճի սընգա 'ա'իտ օլանլար էօքի էֆքէար վէ աատէթլէրին պու եէնի մուհիմէ մուաթապզ կէլէմէյէճէյինի, վէ օ էօքի ուսուլլարըն եէնի ֆիքրլի քիմսէյէրի իդնա էտէմէյէճէյինի կէօրիւղ տէ քիլիսէնին կէրէք 'իլմ ի իլահիյաթճէ կէրէքսէ 'ային ու 'ատէթլէրինճէ էսասի թէնսիխաթի վէ իթահաթի իճրասընա սա'յ էթմէյօրլար։ Տիկէր թարաֆտան էֆքէարը ճէտիտէյի թէսահհիւղ էտէնլէր կէրէք 'իլմ ի իլահիյաթը կէրէք հայաթ ը տինիյէյիչու մուհիմին մաթլուպընա մուվաֆֆըդ պիր չէքլէ դօյմանըն գապիլ իսիյինի էօյրէնիպ տէ պու հադիդի թէնսիխաթ ը հայաթիյէյի իճրայա չալըշմայօրլար։

Վէ միւճիպ ի թէ'էսսիւֆ օլան վազը'ա չու տըր քի Խրիսթիյան էհալիմիզին պիր դըսմը Եունանիստան, Պուլղարիսթան վէ Րուսիա կիպի մէմլէքէթլէրտէ Խրիսթիյանլըղըն աթիդ ուսուլլարընըն ասրը ճէտիտին մաթլուպաթընա բաղմէն մուհաֆազա էտիլմէսինտէն ճէսարէթլէնիյօրլար, օ պիր դըսմ իսէ Ֆրանսա, Ալմանիա վէ Ինկիլթէրրա կիպի մէմլէքէթլէրտէ տինսիզլիյէ տօղրու կէօրիւլէն մէյատէն թէչվիղ օլունույօրլար։

Գիղճէ պունլարընն իքիսի տէ եանլըչ տըր։ Պու հիւն պիղճ լազըմ օլան չէյ տինի հայաթըմըզը չու եէնի մուհիթէչ, եա'նի 'ասրը հաղըրըն էֆքեար վէ մէաէնիյէթլինէ թաթպըզ էթմէյէ սա'յ էթմէք տիր։ Վէ իչթէ պու մէմլէքէթին Խրիսթիյան 'անասրընըն հալ ու թէվվիյէ էթմէյէ մէճպուր պուլունտըղարը մուհիմմ մէ'էլէ պու տըր։

ԳԱՐԻՈՒՆԸՄԸԶԱ ՇԱԽՍԻ ՊԻՐ ՍԷՕԶ
(Հ. Մ. Ալէն)

Գարիոունըմըզա էօքի 'ատէթի ճարիյէյէ վաղըֆ տըրլար։ Օլ 'ատէթէ կէօրէ, հէր քիթաղ վէ բիսալէ էլ հազըսը իտի, վէ միւսթէնսիխս քէնտի իտմինի քիթաղ եախօտ բիճալէնին սօն սահիֆէսինէ հազար, վէ օգուսյանլարընն քէնտիսի վէ 'ա'իլէսի խալդը իչիւն խայր տու'ա էթմէլէրինի թէմէննի էտէր իտի։ Միւսթէնսիխին այլարճա վէ պէլքի սէնէլէրճէ միւտատէթ զահմէթ վէմէչագդաթլարընյէ սըզըճա հազըլմըշ օլան սահիֆէլէր իւզէրինէ քէնտի չախսիյէթինին նէ դատար պէօյիւք պիր գըսմընը պրագմըշ օլտըղընը տուրուպ տիւչիւնէճէք օլուր իսէք, անըն իչպու թալեպ վէ բէճասը պիղէ ղայէթլէ թապի'ի կէլիր։ Անը քէնտինին էլ հազըսընը օգուսյանլարտան քէնտիսինի, 'ալէլ խուսուս քէնտիլէրին տու'ալարընտա ունութմամալարընը տիլէմէքլիյէ թէչվիղ էտէն չէյ փէք օ դատար հիւքմէթ վէ բի'այէթէ արզուքէչ օլմասը տէյիլ, անճաղ ինսանի մէվէտատէթ վէ մուհապպէթէ արզուքէչ պուլունմասը աըր։

Սօղուգ հուրուճաթըն վէ տույղուսըզ մաթա'ալարըն հիւքմէլէրի ճարի օլտըղը զէմանէմիզտէ նազմէ ի ինսանի 'ալէտաէվամ զա'յ օլմազ մուխաթարասընտա տըր, վէ միւսթէնսիխս իլէ դարիյունը արասընտաքի չախսի իսթիխլաթ էքսիլմիչ տիր։ Աւէտոբէրէն սէնէվի ճիլտինին թէչէքքիւլլինէ հէր հանկը պիր վէճհէ մու'ավէնէթտէ պուլընմըշ օլանլար իլէ անը օգուսյան պիր դաչ պին էյի քիմսէյէր արասընտա ճարի օլան միւնասէպաթի հագդընտա տաւխի պու չէյ սահիհ օլտա, միւթէ'էսսիֆ օլուր ըզ։ Արզումըզ իչպու թէվվէճճիւհ վէ մուհապպէթ բա-

պըթասընը թագվիյէ էթմէք, վէ Ա-Եաոպէերին հէր սահիֆէսինի լինսանլարընը խայր ու սալահընա մէ-տար օլան մատտէլէր իլէ տօլտուրմադ տըր։ Գունտա պօյա չըդաճադ օլուր իսէք, իչիմիզին պաչ-ըլճա հէտէֆի մագսուտը զայ՝ օլմուչ տըր տէ-յիւ հիսս էտէրիզ։ Պէրէքէթ վէրսին քի իչիմիզին իչպու հէտէֆի մագսուտընըն կիթթիքճէ զիյատէ դուվվէտէն ֆի՛իլէ չըդմադտա օլտըղընա փէք չօդ տելիլէրիմիզ վար տըր։ Գարիյունըմըզտան ալտը-ղընմըզ մէքթուպլար արա սըրա Ա-Եաոպէերին մաթ-պու՝ սահիֆէլէրի վասըթասըյլէ թէպլիզ ու իսալա չալըշմըչ օլտըղընմըզ մուհապպէթ վէ մէվէտտէֆին՝աքսը սէտասընը կէթիրտիքլերի հալտէ, սա՞իր փէք չօդ թարզ ու թարիզլէր իլէ տախի փէք չօդ դա-րիյունըմըզըն թագտիրաթը զալպիյէսինէ նա՞իլ օլ-տըղընմըզ խուսուսընտա՝ալէտէվամ պիզէ թէ՞մի-նաթ վէրիլմէքտէ տիր։ Իչթէ 1909 ճիլտինի իսթա-մա էրտիրէրէք եէնի պիր ճիլտ հազըրլամադ իչինէ պաչլամադ իւզրէ իչքէն պու քէյֆիյէթ պիզէ թավէ չէվգ ու ճէսարէթ պախչ էթմէքտէ տիր։

Կէչէն սէնէ եէնի Թիւրքիա թարիխինտէ իչին-տէ Գանունը էսասիյին եէնիտէն տօզմասը սէ-պէպիյլէ չէօհրէթլէնմիչ օլան 1908 սէնէսինտէն զաթ զաթ զիյատէ էհէմմիյէթլի պիր սէնէ օլմուչ տըր։ Պու սէպէպէ պինա՛էն իւմիտ էտէրիզ քի հավաահս վէ վէզայի՛ի ճարիյէնին միւքէքին մեր-թէպէ, միւքէմմէլ պիր զայըրը վէրմէք խուսուս-սընտա պէպլ էթթիյիմիզ սա՛յ ու զայըրէթ պիհուտէ օլմադը տըր։ Ծիլ հազիզա վազթ կէչտիքճէ ի՛թթի-զատըրմըզտա զարիյունըմըզ՝ Ա-Եաոպէերին 52նճի ճիլ-տինին 208 սահիֆէտէն՝իզտարէթ օլան՝իլավէլէրիյլէ պէրաբեր պէօյիւք զըյմէթի թարիխիյէյի հա՛իզ պիր ճիլտ օլտըղընը անլայաճաչլար տըր։

Հէր նէ զատար մէրքէզի Ամերիգատա օլան պիր չիրքէթին հիմայէսի թահթընտա նէչր օլունուչօր իսէ տէ, Ա-Եաո-ին հէտէֆի մագսուտը մէմալիք ի՛Օսման-նիյէնին մէնաֆի՛ինի՛ա՝լէլհասուս էրմէնի միլլէթի-նին մէնաֆի՛ինի՛ քէնտի մէնֆա՛աթը մագամընտա թուտթուդ տըր։ Անընն միւ՛էլլիֆլերիյլէ մուհար-րիրլերի հէր պիր՝Օսմանլընըն սէնէսինտէ հագիգի պիր վաթանփէրվէրլիք համիյէթինի ույանտըրմա-ղա, վէ՝ալէլհասուս կէրէք Ղարզատա, կէրէք Շարգատա միլլի հայաթ իչին եէկճանէ թէմէլի է-սասը թէտարիք էտէն մուհապպէթ վէ՝ատալէթ ուսուլու էսասը էպէտիչէսինի պէրրագ վէ միւսքիթ պիր թարզտա կէօսթէրմէքլիյէ արզուքէչ տիրլեր։ Իմտի Ա-Եաոպէերին էն պէօյիւք հէտէֆի էմէլլերի՛ եվվէլա ինսանճասընա միւչֆիգ վէ մէվէտտէթլի օլ-մադ, սանիյէն հուրր պիր մէմլէքէթ ի՛մարը էմրի ճէլիլինէ խըտմէթ էթմէք, վէ սալհսէն Քրիստոսըն էպէտի պէչարէթինի ճիւմլէ ատէմլերէ թէպլիղ էթ-մէք տիր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

Նէ՞ Եոֆոպլէրի՞ն

«Նէ՞ եափմադ իսթէրսին» եավսօտ «Շիմտի նէ՞ եափմադտա սըն,» ասըլ մուհիմմ սիւ՛ալ պուռնալար տէյիլ, անճագ չուռ տըր, եա՛նի «Մէկհարէթ վէ գուվվէթլէ վէ գավի իրատէթլէ նէ՞ եափապիլիր-սին»։ Պէլքի սէնին մուհապպէթին, իմանըն վէ՛իլմին վար։ Պու՛ինայէթլեր վէ գապիլիյէթլերէ նէ՞ եափապիլիրսին։ Սէն՝իզդէթ ու չէրէֆի սէ-վէրսին, պու տիւնեատա՝իզդէթ ու չէրէֆին թէ՞-սիսի իչինն նէ՞ եափապիլիրսին։ Պէլքի սէն պիր քիմսէյի սէվմյօրսըն. օլ քիմսէնին հայաթատա հուռ-րիյէթէ մալիք օլմասը իչինն նէ՞ եափապիլիրսին։ Անընն ևիւքլերինի թաչըմադ, վէ անընն նէչվ ու նէ-մա պուռուռ, իսթիրահաթա վէ հիւսնէ մալիք օլ-մասը իչինն նէ՞ եափապիլիրսին։ Սէն գարնատաչը-նընն մուհաֆըզը սընն տէյիւ ինանըյօրսըն. իմտի տիւնեատը անընն վէ անընն էվլատլարը իչինն տահա իսօչ, տահա էմին, տահա ֆա՛իտէլի վէ տահա գէ-յատէ ինսանի դըլմադ իչինն նէ՞ եափապիլիրսին։

Սէն ևիւզլէրճէ չէյլեր պիլիրսին։ Անլեր իլէ նէ՞ եափապիլիրսին՝ՙէօմրտէ ճիւմլէմիզին էօնիւնէ չըգան մէօ՛նլէ տիր պու։ Սէնին մալիք օլտըղընն՝աքիյլերի հա՛նկը խըտմէթէ վազֆ էտէպիլիրսին։ Մուհապպէթ, իման վէ՛իլմ տահա քեամիլէն նէչվ ու նէմա պուռմադտան խըտմէթէ էթմէյէ պաչլա-մալը տըրլար։ Հիւսն, հագիգաթ վէ ինթիգամ իլէ իտարէ օլունան հէյ՛էթի իմթիհանյէլերը րիւ՛յա կէօ-րէնլեր էլի իլէ եափըլմամըչ տըրլար։ Շա՛իրլեր սալթ պէօյիւք չէյլեր կէօրէնլեր տէյիլ, անճագ պէօյիւք հագիգաթլարը պէյան վէ իզհար էտէն-լեր օլմուչլար տըր։ Փէյղամպէրլերը սալթ Քէլա-մըն ի՛լան էտիճիլերի տէյիլ, անճագ պիւթիւն հայաթլարընտա գուվվէթ վէ տէլալէթ թէճէսսիւմ էթտիրէնլեր իտիլեր։ Վաթանփէրվէրլեր սալթ քէնտի վաթանլարը իչինն իրատ ը քէլամ էտէն-լեր տէյիլ, անճագ անընն իչինն էօլէնլեր տախի օլմուչլար տըր։ Պէօյիւք մուհիպպլեր սալթ քէն-տիլերին թէհայյիւրսիզլիյէ սըճագ քէլիմլերլէ իզ-հար էթմէքլէ իգթիֆա էթմէտիլեր, անճագ սէվ-տիքլերինին ուղրունա միւզայագա չէքտիլեր վէ էօ-լիւմէտէք սատըգ գալտըլար։ Թօխտումտան սօնրա հասատ օլտըղը կիպի, հիսսիյաթ, էֆքյար վէ՛իլմ-տէն էօթէտէ տախի ճա՛ալիյէթ վար տըր։

«Նէ՛ Եափապիլիրսին» սիւ՛ալը «Սէն նէ՛ կիպի պիր էրքէք Եափօտ գատըն օլաճագսըն» տէմէք տիր։ «Տիւնեատա պիր գուվվէ՛թ մի օլաճագսըն, Եօդտա ունուտըլաճագլարըն հիսապսըզ սայըսընա՞ մը տախիլ օլաճագսըն» Պու մէ՛նէլէ մատտի մուվաֆֆագըյէթ մէ՛նէլէսի տէյիլ, անճագ գուվվէ՛թ վէ թէ՛սիր մէ՛նէլէսի տիր։ Էօյլէ պիր մէ՛նէլէ տիր քի, հէր իչտէ մէհարէթ թալէպ էտէն չու 'ասրտա տիւնեանըն իչինտէն պիր հիսսէ իսթէյէն հէր պիր կէնճ էրքէյէ վէ գատընա թագտիմ էտիլիր։ Իչին իչինտէ պախթ Եա թէսաատիւֆ Եօդ տըր։

Տր. Կրէնֆիլին իսմի Ամէրիգատա մա'րուֆ վէ մա'լիւմ տիր։ Օլ մէչհուր զաթ «Նէյէ՛ ինանըրսըն, Նէյի՛ սէվէրսին» սիւ՛ալլարընա կիւզէլ ճէվապ վէրմիչ տիր։

Օ՝ ատէմլէրի էօյլէ սամիմի վէ ճիտտի սուրէթտէ սէվէր քի, անլէրէ Եարտըմ էթմէք քէնտիսի իչիւն էքմէք կէմէք վէ սու իչմէք կիպի պիր իչ տիր, անըն Ալլահա իման էթմէսի սուրի պիր չէյ տէյիլ, անճագ սէնին փէտէրինէ վէ վալիտէյնէ Իննանտըղըն կիպի պիր տէրուընի մահրէմիյէթ հիսսի տիր։ Պունտան էվվէլ չօղլարընա տէ՛ա օ՝ պու սիւ՛ալլէրէ ճէվապ վէրմիչ իտի։ Պիր գաչ այ մուտդաատէմ մէ՛մուրին ղայրի պիր սուրէթտէ Հայաթ Եինէ 'այնի միւտհիչ սիւ՛ալլարը միւմաիլէյհէ իրատ էյլէտի, վէ օ անլէրէ միւնասիպ ճէվապլար վէրտի։ Տր. Կրէնֆիլ մուհիմմ պիր մէ՛նէլէ իչիւն քէնտի խանէսինտէն 12 միլ ուզագտա տէնիզ քէնարընտա օլան պիր քէօյէ տա'վէթ օլունմուշ իտի։ Գարանլըգ իսթէ կէլտի, վէ կիթտիքճէ սահիլտէն տէնիղին աչըգլարընա տօղրու իլէրիլէմէքտէ օլտըղընը քէչճ էթտի։ Գըզաղը իլէրինտէ սիւրմէքտէ օլտըղը պուղ քիւթէսի գըրըլարագ տէնիղին իլէրինտէ Եիւզմէքտէ իտի։ Գըզաղը չէքէն քէօփէքլէր իւրքիւպ տէնիզէ սըչրամըշլար վէ քէնտիսինի տա՛խի պէրապէր սիւրիւքլէմիչլէր իտի։ Միզան իլ հարըէ սըճըրտան աչաղը օլուպ, չէտիտ պիր րիւզկէար էամէքտէ իտի։ Քէնտիսի պուղ կիպի սօղուգ տէնիղին իչինտէ պուլունըյօր, վէ գօրգուլարընտան գուտտուրմըշ օլան քէօփէքլէր քէնտիսինին սըրթընա սըչրամաղա չալըշըյօրլար իտի։ «Շիմտի նէ՛ Եափապիլիրսին» սիւ՛ալընա տէրհալ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր իտի։ Վէ ճէվապ վէրմէյէ չօգ վագթ Եօգ իտի։ Լաքին օ նէ էտէճէյինի պիլիր իտի։ Պու ազղըն քէօփէքլէրի կէրի սիւրէրէք, թէքրար պուղ փարչասընըն իւզէրինէ չըգտը։ Քէօփէքլէր տախի անըն արտընճա օրտայա չըգտըլար։ Օլ վագթ էկէր օրտան պիզ օլտա իտիք, ատրիմիզէ գատար ըսլանմըշ, տէրէճէ ի հէրտաբէթ սըճըրտան աչաղը, կէճէ իսթէ կէլմէքտէ, վէ չէտիտ բիւզկէար էամէքտէ օլտըղը հալտէ Եարըմ սա՛թէ զարճընտա էօլէճէք իտիք։ Լաքին Տօքթօր Կրէնֆէլ էյիլիպ, քէնտիսինին քիւրքլիւ պէօյիւք այագ գապլարընը ալտը, անլէրի սըրթըպ քիւրք փարչալարընը Եիւրէյինի վէ ագ ճիյէրլէրինի սըճագ սագլամագ իչիւն ճէսէտի իւզէրինէ պաղլատը։ Սօնրա քէօփէքլէրտէն իքիսինի պօղազլայըպ, այագլարընը անլէրին ճէսէտի իչինէ սօղտու։ Օլպիր քէօփէքլէր պան գօղուսընը ալտըգլարընտա անըն իւզէրինէ հիւճում էթտիլէր իսէ տէ, Եանընտա պիր պըչագտան մա'տա պիր սիլահը օլմատըղը հալտէ 10 տագիգէտէ անլէրի քէնտիսինտէն ուզաղլաշտըրտը։ Օրատա Եալընըզճա տիզլէրինտէն վէ գօլլարընտան Եարալանմըշ օլտըղը հալտէ գալտը, լաքին Եինէ զանն էտէրսին չու սիւ՛ալը իչիտիյօր իտի։ «Տահա նէ՛ Եափապիլիրսին։ Պու գութպոլն սօղուղընտա պու կէճէ նա՞սըլ սաղ գալապիլիրսին։» Էօլիւ քէօփէքլէրի պիրբիպիր իսթիւնէ գօյտու, վէ անլէրին սըճագլըղը կէչէնէ գատար անլէրին ալթընտա չէօմլէտի օթուրտու, վէ սօնրա գալկըպ տօնմասըն տէյիւ օ պուզ քիւթլէսի իւզէրինտէ էօթէյէ պէրիյէ գօչտու։ Սապահ օլտըղընտա քէնտի էլպիսէլէրինտէն պիր գըսմընը կըրթըպ պիր նիչան Եափտը, վէ տէնիզ քէնարընտան օլ նիչանը կէօրէն քիմսէլէրին էլիյլէ գուրթուլտը։ Օլ կէճէ օլ վազը'ա անըն իչիւն հայաթ վէ մէմաթ արասընտա պիր միւճահիէտ իտի, վէ հէր օն տագիգէտէ պիր էօնիւնէ 'այնի սիւ՛ալ չըգայօր իտիյսէ տէ, օլ սիւ՛ալա էյի ճէվապ վէրիյօր իտի։

'Էօմրիւն պու իղթիրապլը սիւ՛ալլէրի գարշըսընտա պուլունմատըգճա, 'էօմրիւն նէ օլտըղընը, անը նասըլ իսթի՛մալ էթմէք կէրէք իտիյինի, վէ 'էօմրտէ նէ Եափմագ ֆարզ օլտըղընը անլայամաղսընն, Վէ էկէր մուհիմմ սիւ՛ալա գանա'աթալախչ ճէվապ վէրէմէզ խսէն, օ զէմանն հայաթ պահրընըն տալղալարը, քէնտի աղուչլարընա թէսլիմ էտիլէն սէրվէթլէ տօլու սէֆինէլէրի լիմանա տօղրու սէվգ էտէն ճէսիմ տալղալար սէնին փուսուլասրդ վէ նէլքէնսիլ կէմինի գայատան գայայա չարփըպ փարէ փարչա էտէճէք տիրլեր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ՍՕՍԻԱԼԻԶՄ

(Փրօֆ. Զէնոբ Պէղճեան, 'Այնճաղ)

4.

Սօցիալիզմ վ. պ.ն. Սօսիալիզմին տինէ նագարէն օլան մէվգի՛ի ֆամիլևայանագարէն օլանա չօգ պէնզէր։ Սօսիալիզմ էտասէն տինէ գարշը տէյիլ տիր։

նիչէ քերրէ հիսսիյաթ ը տինիյէճէ հէր ֆէրտ հիւրր տիր տէյիւ րէսմէն 'իլան վէ պէյան տա էյլէր։ Հաթթա Ղրիմթիյան Սօսիալիսթլէր նամըյլէ մա'րուֆ օլան ֆըրգալար, իսլահաթ ը իդթիսաատիյէ վէ 'իւնսիյէ իչիւն տինին մուխթլադ էլզէմ օլորզընը, վէ տին օլմասըդճա ինսան էն 'ալի սուրէթտէ թէրագդը էտմէյէճէյինի, վէ տինսիզլիյին պէօյիւք պիր պէյա օլորզընը իտտի'ա վէ 'իլան էտերլէր։ Պու դաիլտէն միւ'թէմիլ Սօսիալիսթլէր կէրէք Դաթօլիքլէր կէրէք Փրոթէսթանթլար մէյանէսինտէ պուլուննըպ՝ ճիհէթ ճիհէթ 'ումուում Սօսիալիսթլէրտէն միւթէֆէրրիդ տիրլէր։ Պունլարը միւսթէհսնա Թուրթարզըմըզ հալտէ, 'ումուում Սօսիալիզմին մէյլի մէզհէպճէ պիգայի ետա մէզհէպսիզլիք ճիհէթինէ տիր, Հաթթա մէյանէլէրինտէ «Սօսիալիսթ բէվոլիւսիօնէր» նամընատա պիր ֆըրգա տա աչըգտան տին ու մէզհէպէ դարչը տըր. տինի նէ չէքլտէ օլուբսա օլսուն վէ նէ իսմէ եա'ո էտիլերսէ էտիլսին, պէչէրիյէթին էն պէօյիւք պէլիյէլերինտէն պիրի 'ատտ էտեր։ Պէօյլէճէ տինսիզլիք, Ալլահսըզլըգ, մատտիյունլըգ էն զիյատէ Սօսիալիսթլէր մէյանէսինտէ թէա'մմիւմ էտիյօր։ Տիկէր ճիհէթլէրլէ իֆրաթա կիթմէյէն, վէ Ֆրանսա Սօսիալիսթլէրինէն էն պէօյիւք վէ պէլաղէթլիսի սայլան Ժան Ժօրէս մէճլիս ի մէպ'ուսան հուզուրընատա թադրիր էյլէտի քի, «Տին պիր էսքի մասալ տըր (vieux chanson) պիր 'ատէճ տիր» ժիլ կէտա, տիկէր պիր Սօսիալիսթ մէպ'ուս, միւքէրրէրլէրն հուզուրատա միւնքիր ի պիւլահլըղընը թադրիր էյլէմիյ տիր։ Պէպէլ, Ալման Բայխյթակը մինպէրինտէ սօղուգ գոն իլէ տէմիյ տիր քի, «Պիզ մէզհէպճէ տինսիզ իլ։ Պրագ սէմայը մէլեքլերէ վէ գուշլարա։ Պիզիմ իչիւն սէմա զէմմին իւզէրինտէ տիր. էօլիւմ հէր չեյին էնճամը տըր։» Յոնթէն Պէճիգալը Սօսիալիսթ տէյօր, «Պիզ Սօսիալիսթլէր հալինտէ հէր տինին վէ հէր քիւլսէնին մահվ ու իղալէսինի սարարըզ։» Պագէլ չէհրինտէ պիր Սօսիալիսթ ճէմ'իյէթինտէ Շօլէն չէօյլէ տէտի. «Էկէր պէչէրիյէթի թէրֆի' էթմէք իստէր իսէք Ալլահը տէվիրմէլիյիզ։» Պիր Սօսիալիսթ ճէրիտէսի տէյօր, «Ալլահա գարչը 'իլան ը հարպ էյլէմէք, իյիթէ թէրագդը պուրատա տըր։» Պու կիպի իդթիսաատի իլէ սահիֆելէր տէյիլ, ճիլալեր տօլապիլիր. լաքին հաճէթ եօգ։ Պու մա'լիւմ պիր վագը'ա տըր քի մաւհարիպ վէ միւճահիտ օլան Սօսիալիզմ սայքի հէր ևէրտէ մէզհէպէ գարչը տըր։ Պա'զը մահալլերտէ Սօսիալիզմ «հակկընճակոնատան զիյատէ հակկընէրական չէքլ ալըր։ Լաքին սայքի հէր ևէրտէ «հակկընէրական» միւճահիտէ պիր վագթ սօնրա թաապ'ի սուրէթլէ 'ատի էհալի 'ինտինտէ «հակկընճակոն» զըյաֆէթէ կիրիյօր։ Շու սուրէթլէ զարիպ տէյիլ տիր քի նիչէ մէմլէքէթլերտէ Սօսիալիզմ վէ տինսիզլիք պիրլիքտէ եիւրիւյօրլար։ Սվանիա, Ֆրանսա, Իթալիա, Րուսիա պունըն էն 'ալա միսալլերի տիր։ Ալմանիատա Սօսիալիզմին պէօյիւք մէյլի էհալիյի տինտէն վէ քիւխսէտէն սօղուրմագ թարաֆընա տըր։ Ինկիլթերրա վէ Ամէրիգատա իսէ Սօսիալիզմ հակակզընական օլմագտան զիյատէ հակակզերականըզդա մէյյալ տըր։ Սօն կիւնլէրտէ Թիւրքիայա իտխալ վէ նէչր էտիլէն Սօսիալիզմ տահա զիյատէ Րուս, Ֆըրանսըզ, Իթալեան վէ Ալման մաթա'ը օլուպ՝ տօղրուտան եա տօլայըտան տինէ դարչը օլան Սօսիալիզմ տիր։

Անարչիզմ

Անարչիզմ (անիչխանականութիւն) նամ տիկէր պիր գավ եա մէսլէք տահա վար քի 'ամէլիտէ նիչէճիհէթլէրտէ Սօսիալիզմէ փէք եագըն կէլիյօր, եա անըն իլէ գարբշըյօր։ Պու մէսլէքին իքիսի տէ ահվալ ը հազըրէյի թէնգիտ էտերլէր, խուսուսա ահվալ ը իդթիսաատիյէ ի հազըրէյի փէք հագդսըզ կէօրիւպ, սերվէթին թէմէլսիւքիւ վէ թէվզի'ի խուսուսընտա պէօյիւք իսլահաթ իֆրասընը թալէպ էտերլէր։ Մու'ախէզէ վէ թէնգիտ խուսուսընտա նէքտիկէրինէ չօգ եագլաչըրլար իսէ տէ, չու իքի մուհիմմ նօգթատա միւթէֆէրրիդ տիրլէր. 1. Սօսիալիզմ հիւքիւմէթի ուսուլընա գարչը օլմատգտան մա'տա, հիւքիւմէթին հուգուգ վէ վէզա'իֆի տա'իրէսինին չիմտիքինտէն խայլիճէ զիյատէ թէվսի' էտիլմէսի լէհինտէ տիր. Անարչիզմ իսէ հէր 'նէվ' հէրէֆէնէ ըտտավվըրընա գարչը տըր։ «Տիւնեատան տէվլէթի եա հիւքիւմէթի րեֆ' էտիլմէլի» տէր։ Սօսիալիզմ չալսախյէթին հէյ'էթ ի իթթիմա'իյէէ, մէնֆա'աթ ը չալսախյէնին քեամիլէն մէնֆա'աթ ը 'ումում իյէէ ֆէտտա էտիլմէսի ֆիլքրինտէ իքէն, Անարչիզմ իֆրաթ տէրէճէտէ հուրրիյէթի վէ մէնֆա'աթ ը չալսախյէի իլթիզամ էյլէյիպ մէնաֆի' ի 'ումումիյէի եա իթթիմա'իյէի սանքի հիչ հիսապա ալմազ։ Պու մուհիմմ նօգթատա թամմ ևէքտիկէրէ զըտտա տըրլար։ 2. Սօսիալիզմ պէչն էննաս թէվզի' ի սերվէթի վէ էմսալի խուսուսաթատա արզու էտիլէն իսլահաթ ը իդթիսաատիյէի թա'լիմ, թէնվիր ի էֆքար վէ մէճլիս ի մէպ'ուսանլարտա Սօսիալիզմ ֆըրգասընա մէնսուպ ա'զայը թէզհիտ էտերէք ֆուդարա իչիւն զիյատէ միւսա'իտ ևէնի նիզամլար վազ' էթտիրմէք թարիգիյլէ եավաչ եավաչ, պիթթէտրիճ էլտէ էյլէմէքլիյի թէքլիֆ էյլէր։ Անարչիզմ իսէ պու մազաէտլերէ վէսա'իթ ի չէտիտէ — գըլըճ, աթէչ, պօմպա, տինամիթի վէ էմսալը — իլէ վասըլ

օլմագ իսթէր։ Սօսիալիսթլէրին պէօյիւք էքսէրիյէթի իսլահաթ իչիւն էվօլիւսիօն (յեղափոխութիւն) թահրիգինի թավսիյէ էյլէյիշ նահիրէն բէվօլիւսիոնը (յեղափոխութիւն) թէմվիլ էաէր։ Անարչիսթ իչիւն իսկ հալընըզդ թարիգ ասա՛իմա բէվօլիւսիօն (ինգիլապ) սըր։ Ինգիլապ Անարչիսթ իչիւն թահսի՛լ հալ սըր։ Անարչիզմին, թա՛պիր ի ալսէրլէ Նիհիլիզմին միւէսսիսի, բէսուլը մէչհուր Րուս Պազօնին օլուպ, Ֆէյլէսօֆլարը իսկ մէչհուր պիր Րուս 'ալիմ Փրէնս Գրաբօփաթքին (էլևէվմ պէր հայաթ), վէ տիւնեանընն էն մէչհուր ճօղրաֆիա մուհարրիրլէրինէն Ֆրանսըզ էլիզէ Րըզլիա (հազրնլարտաա էօլմիւշ) տիր։

Անարչիզմ մէպտէթէն հէր նէվ' հիւքիւմէթէ դարշը սըր, վէ հէր նէվ' տինէ 'առոու սըր։ Անարչիզմ դավլինէ կէօբէ էվտէ փէտէրին, ֆամիլեաատա զէվճին, մէքթէպտէ խօճանըն, քիլիսէտէ րուհպանըն, տէվլէթաէ մէ՛մուրըն նուֆուզ վէ թէ՛սիր գալարրըլմալը։ Ֆէրտ հէր ճինէթլէ վէ միւսթադիլէն սէրպէսթ պրագըլմալը։ Նիզամ, դանուն վէ անէրէ իթա՛աթ, իչթէ տիւնեանընն էն պէօյիւք պէլասը։ Իթա՛աթ Անարչիզմ լուղէթչէսինտէ պուլունմայան պիր թա՛պիր օլուպ էսարէթին էն գալընն զինճիրի սայըլըր։ Զէմինտէ հիւքիւմէթէ վէ անըն դանուննըարընա, սէմատա Ալլահըն վէ Անըն չէրի՛աթընա իթա՛աթ էթմէք, պու էն պէօյիւք էսարէթ տիր։ Շախս էյինէ թէնվիր վէ թա՛լիմ էտիլիր, վէ միւսթադիլէն քէնտի պաչընա թէրք էտիլիպ սէրպէսթ վէ հիւրր պրագըլըր իսկ, իչթէ օլ զէման տիւնեա ճէննէթ օլուր։ Մալ միւչթէրէք օլուպ, հիչ պիր զաթ օլ պիրի իւղէրինէ 'ամիր եա հաքիմ օլմայարագ, ինսանլար տա թամմ հայվանաթ կիպի անճագ զիրուհ վէ զի 'ադլ հայվանաթ կիպի քէնտի պաչլարընա նաղի՛է սուրէթտէ նէչվ ու նէմա պուլուրլար իսկ, պէչէրիյէթ քէմալա վասըլ օլուր, վէ իչթէ օլ զէման հիւքիւմէթէ զալարար։ Նիզամ զալարար, արթըգ ճէննք օլմաղ, վէրկի օլմազ, զէննկին ֆագիր օլմազ, զալիմ մազլուում օլմազ, տիւնեա եա օլուր պիր էտէն պաղչէսի։ Լաքին քէնտիլէրճէ 'ալի օլան պու նիչանկեատա նաճ՛ըլ վասըլ օլմալը, մէքթէպլէրը իլէ մի, մաթպաու՛աթ իլէ մի, մէճլիս ի մէպ՛ուսանլար իլէ մի, թահսի՛լ թէքքամմիւլ իլէ մի։ Խայր. աթէչ, դըլըճ, պօմպա, փէչէր իլէ, ևըդարագ, եագարագ, էօլտիւրէրէք։ Պիր Անարչիսթին մուգատտէս ֆարզը, միւէսսէսաթ ը հազըրէյի, 'իւնսի, սիյասի, տինի, իթթիհատի, ճէմիսիյի տէ աթէչ վէ դան իլէ տէվիրիպ, ևէրինէ պէչէրիյէթ ի ճէհիտէ իդամէ էյլէմէք տիր։ Պինա՛էն 'ալէյհ միւէսսէսաթ ը հազըրէնին էն պաչ մուհաֆըզաբը քիմիէր իսէ, փատիչահլա՛ր մը, բէ՛իս ի ճումհուրլա՛ր մը, վիւքէլա՛ մը, պաղըթան ը 'ասքէրիյէ վէ գօմիսէրլէ՛ր մի, էվվէլա տիւնեատան պուհնլար բէՀ' էտիմէլի տիրլէր։ Պագունին վէ անըն միւրիտլերի իչիւն տինին մա'նասը եօգ, ախլագիյէթին մա'նասը եօգ. մէվճուտիյէթտէ էն ևիւքսէք մագսէտ ինգիլապ (յեղափոխութիւն) սըր. հէր նէ չէյ քի ինգիլապըն մուվաֆֆագիյէթինի պատի օլուր իսէ, իչթէ մէչրու', մագպուլ. հէր նէ չէյ քի անա մուղայիր օլուր իսէ, նամէչրու' նամագպուլ սըր։ Խըրսըզլըզ, ատէմ էօլտիւրմէք, գունտագաճլըզ, տօլանտըրճլըզ, ֆի՛լի ի չէնի, էլ գըսսա պիզճէ ճինայէթ 'ատտ էտիլէն հէր դանըզ պիր 'ամէլ ինգիլապ ը 'ումումի մագսատըդա օլուր իսէ խաթա օլմատըդտան մա'տա ֆագիլէթէ պիլէ սայլըր։ Հէլէ եալան եա սահի՛հ սէօյլէմէք թէֆրիդէսինէ հիչ, գաթիյէն հիչ էհէմմիյէթ վէրիլմէզ։ Իճապը պիլիր։ Պիր Անարչիսթին պիր Նիհիլիսթին իւք էօյրէնէճէյի չէյ սէրուունինտէն ֆամիլեա եա տօսթլուդ մուհապպէթինի, 'ատալէթ, վիճտան, տին, սատադաթ ը միլլէթ ու վաթան վէ էմնալի թասավվուրաթ ը պաթըլէյի մահ ու իզալէ էյլէմէք տիր։ Պագունին «Անարչիսթին իման իդրարը» նամ թահրիրաթընատա Անարչիզմի պէր վէճհ ի աթի թավսիֆ էյլէյօր.

1. Անարչիսթ պիր ֆէտաի տիր։ Սըրֆ չախսընա 'ա՛իտ օլարագ նէ պիր էմէլի, նէ պիր հիսսի, նէ պիր մալը, նէ տէ հաթթա պիր իսմի վար։ Տէրունինտէ հէր չէյի, պիր տուշղու, պիր հըրս, պիր հասրէթ իսթիհսալ էյլէմիչ տիր. օ տա ինգիլապ սըր։

2. Օ, մէտէնիյէթ ի հազըրէնին հէր ճինէթինէ դարշը 'իսնան էյլէմիչ տիր. թէչքիլաթ ը հազըրէյէ հէր խուսուսատա միւ'թէրիզ տիր (տինճէ, հիւքիւմէթճէ, ֆամիլեաճա վէ մալճա)

3. Անարչիսթին պիր իւմի, պիր ֆէնէնի վար, օ տա խարապ էյլէմէք։ Մէչղ ու թահսիլտէ տէ պիր նիչանկեատը վար, օ տա ֆէնէն ի թախրիպի էլտէ էյլէմէք. պու նօգթատան, ֆիզիք, մէխանիք, խուսուսա քիմիա թահսիլինէ էհէմմիյէթ վէրիր։

4. Օ ախլագիյէթ ի հազըրէյի վէ էճքահր ը 'ումումիյէյի հիչ սէրինէ դօր. քէնտինճէ ինգիլապը թէսոհիլ էյլէյէն հէր չէյ ախլագի, վէ թէս'իպ էյլէյէն հէր չէյ ախլագա մուղայիր տիր վէ զայրիհիւմ։

Անարչիզմին ասլ մէնսա'ը Րուսիա օլուպ օրատան տիւնեանընն հէր ճինէթինէ ինթիչար էյլէմիչ տիր։ Միւրիտլերի սայըճա վէք չօգ տէյիլ իսէ տէ, էճքահրը միւճրիմէթ վէ մու'ամէլաթ ը չէհտէէլերիյլէ չըզարտըզլարը չամաթա պիթթապալի նիհայէթէն չօգ օլմագտա սըր։ Զաթէն միւմքինի ի

մէրթէպէ չօդ չամաթա չըդարըպ գիյատէ տիդ-
գաթ ճէլպ էյլէմէք փրօդրամլարընըն պիր դըս-
մը ոըր։ Սօսիալիսթ բէվօլիւսիօնէր նամը թահ-
թընատա էվրօփանըն նիչէ ճիհէթլերինատէ թէչէքքիւլ
էյլէմիչ օլան ճէմ'իյէթլէրը Սօսիալիսթատէն գիյատէ
Անարչիսթ տիրլէր։ Թիւրքիատա ախիրէն մէվգը' ի
ինթիշարա գօնըլան վէ մաթպուաթ, գօնֆէրանսլար
վէ ճէմիյէթլէր մարիֆէթիյլէ վա'ղ էտիլէն Սօսիա-
լիզմատէ, մահալ պէ մահալ գօյուճա Անարչիզմ լէվ-
նի միւշահէտէ օլունույօր։ Մէմլէքէթին չարդ թա-
րաֆընատա գավլէն վէ ամէլէն նէչր էտիլէն էֆքիար,
էկէր զաղէթալարըն բիվայէթլերի սահի իսէ, Սօ-
սիալիզմատէն գիյատէ անարչիզմէ պէնզէյօր։

ՅՕՆ

ԿԷՂԷՆ

Մար'աչ տիվանը հարպը 'էօրֆիսինատէն պիր
չու'պէ մէրքէզի նահիյէմիզ օլան Անտէրունա թէչ-
բիճ վէ իճապ էյլէյէն թահզիգաթլարը իճրա էյլէմէ-
լերի իւզէրինէ հալ ու քէյֆիյէթլեր պաչգալաչարագ
հօլճուլուդ մաթլուպ աէրէճէտէ թահթ ը թէ'մի-
նաթա ալընմընչ օլմազլէ, էհալիմիզ խսթէտիյի թա-
րաֆնա սալիմէն կիտիպ կէլմէքտէ տիրլէր։

Գունատան տգտէմ եաղմընչ օլագընմ տիկեր պիր
պէնատէ Տըրթաալը գարիյէսինէն Սարը Տավուալը
նամ չու'պէսինատէն Ղօճա նամ պիր ատէմին Իզա-
միյէթի գապուլ էթմէտիյի իչիւն գաթլ էտիլմէսի
իւէ միւթէպագը 77 նումֆուսըն խաֆիվագընատան
նաչի պիղղարուր Իսլամիյէթի գապուլա մէճպուր
օլատուգլարընը իֆատէ էյլէմիչ իտիմ։ Շիմտի ի'լան
էտէրիմ քի, սայէ ի հուրրիյէթատէ մէղքիւր քիմ-
սէլէր Սրիսթիյանլըգա բիւճում' էտիպ, իւմն ու ա-
սայիչէ եաչամատա տըրըար։ Վէ ճագթուլ ը մէզ-
քիւրըն գաթիվլերինատէն իքընի տաճի այրատէսթէ
Մար'աչա իրսալ էտիլմիչլէր տիր։

Անտէրուն տիվանը 'էօրֆիսի միւսթա'ճա վէ
միւսթագիմ ատէմլեր օլուպ, պէրա ի խսթիճվապ
իքի տէֆ'ա հուղուրլարընա ճէլպ էտիլտիյիմատէ,
լէթաֆէթի վէ ճիհատիյէթլերինի միւշահէտէ իւէ պէ-
րապէր սըրատը տիւչտիւքճէ «Աչտ իւլ Համիյա
պուրալարընը ճահիլ պրագմըշ տըր» քէլամընը լի-
ահնլարընատա իչխթիտիմ։ Պիր իքի խսթիհատա իւէ
պու հէյ'էթ խսթիդամէթ վէ ճիհատիյէթլէ իչ կէօ-
րիւպ, գաթիլէրիմիզատէն գըսմը ա'ղէմինի պա'տ
էթ թահդիդ վէ թաստիգլէ թահթ էլ հըճգ Մար'աչա
իրսալ էյլէտիլէր։

Մա'էթթէ"էսիւճ պէյատ էտէրիմ քի, Անտէ-
բունատա Մար'աչա թէչիմ վէրիլէն գաթիլէրտէն
պիր գուչ ատանէսի օրատա մահքիւմ էտիլճէքլերի
մէ'մուլ իքէն, պէրաէթլէ սալը վէրիլտիլեր, էղճիմ-
լէ Անըճըդը 'աչըդ կարապիտա իւէ Մար'աչը սըվա-
ճը Պևարոսըն գաթիվլերի գաթիվ տիրլեր տէյիւ
մահքիւմ օլուպ տա հալա տէրտէսթէ էտիլմէյէնլէր-
տէն պիրի կէօք Ահմէտլի գարիյէսինատէն Տէլի Ահ-
մէտ օղուպ, կհահ Տարէնտէտ էվլէնմիչ պուլուս-
նան հէմչիրէսինին խանէսինատէ վէ կհահ տա Ան-
տէրունատա ադրապալարը կէօք Ահմէտլիլերին խա-
նէսինատէ կէօրիւմէքտէ տիր։ Էյլէմէ տէրտէսթէ է-
տիլմէմիչ մէչհուր գաթիվլերատէն պիրինի տէ Մար-
'աչը Քէօր 'Ալի տիր։ Պու զալիմ Մար'աչըն Նա-
խըր էօնիւ մահալլէսինատէն Քէօր 'Ալի նամընդէ
մա'րուճ օլաըզը հալտէ նահիյէմիզէ նագլ ը խանէ
էտէր։ Մանսաբըը գարիյէսինատէ Զայը օղու 'Ա-
տաուլլահ նամ մա'րուճ ատէմին չիֆթճիսի իտի, վէ
Մար"աչա Քէօր 'Ալի տէնիլէր իքէն, Անտէրունա
Գազան 'Ալի չէօնրէթինի ալմըշ տըր։ Խանա ի իս-
թիչաատա պու զալիմ Քէօր եաճատա Գազան 'Ալի
վալիտէսի Անչէ խանըմ տա պէրապէրինճէ օլարագ
Անըճըդ նամ Սրիսթիյան քէօյիւնէ գաթլ ու թալան
իչիւն կիտէրլէր, քէնտիսի կիպի վալիտէսի տէ զա-
լիմ օլմազլէ, փալա պըչազլէ միւսէլլահ օլարագ
վալիտէսի տէ պէրապէրինճէ թալանա իչթիրաք էյ-
լէմիչտիր։ Ճանվէր հիւրէքլի զալիմ Գազան եաճատա
Քէօր 'Ալի վալիտէսիյլէ Անըճըդատա միւսաֆիրլէթէն
մուդիմ պուլունան Տէօնկէլէլի Տանատը Գրիդոր
նամ պիչարէնին խանէսինէ հիւճում էլվէճէսինէ
թէ'արրուզ վէ պիչարէ Գրիդորը իւչ դուրչունէլ
գաթլ ու թէլէֆ էտիպ, զէվճէսինի տուլ վէ 6 նէ-
ֆէր էվլատլարընը եաս ու մաթէմ իչինատէ հէթիմ
պրագմըշ տըր։

Ահմէտլի մաղթուլլարըմըզատան Ֆիւ Քարսըն Զէվ-
լիք գարիյէսինատէ Իմիրզէնին օղու Ահմէտին խա-
նէսինատէ, տիկեր Ֆիւ տէ հիճէ Քարսըն Տուրմուչ
Սօֆուլու գարիյէսինատէ Հասան քհահհանըն օղու
'Ալի ագանըն խանէսինատէ գաթլ ու թէլէֆ էտիլ-
միչլէր տիր։ Զիւնքի Ահմէտլի գարիյէսի Քարս գա-
զասը իւէ Անտէրունէ նահիյէսինին սինօրընատա վէ
Քէչիչ Սուլը նամ չայրն սահիլինատէ վազը' օլուպ,
կէչիպ թահսիլա' ի նէֆս իչիւն պալատէ մէղքիւր
ատսթլարընըն խանէլէրինէ իւթիճա էյլէմիչլէր վէ
օրաճըդատա գաթլ ու թէլէֆ էտիլմիչլէր տիր։ Դա-
թիլէր հալա տէրտէսթէ էտիլմէմիչ տիրլեր։

Պիր իքի խսթիհատա իւէ Անտէրուն իտարէ ի
'էօրֆիյէսի ճիհատիյէթլէ վէ խսթիդամէթլէ իչ կէօր-
տիւլէր։ օլ խսթիհանալարատան պիրինի Անտէրուն
իղթիչալաթընըն ատլ միւսէպպիպ վէ միւշէվվիղլերին-
նի արամայըզ, պիր թագըմ գաթիլլերի տէրտէսթէլ
եարայը կիւզատէն սաղալթմալարը, վէ նիչէ միւսթէ-
պիլէր միյանընատա եարա ճէրահէթլէ մէմուլ ղալը-
րագմալարը տըր։ Տիկեր պիր մէս'էլէ։

Ա-եպոքերին 36ՆՃը նոմէրօսընտա Մար'աչ Առաջնորդլըը թարաֆընտան միւսթախտէմ Զօրպաճեան Աստուածատուր աղանըն էանա ի մէ'մուրիյէթինտէ Անտէրուն Թիւրքլէրինտէն պիր դաչը սիւմմէ թէտարիք պիր թագըմ ալ ու էասասըդ 'ազվիյաթլէ միւմախլէյհ 'ալէյհինէ պիր դրթ'ա մազպաթա թէրթիպ վէ իտարէ ի 'էօրֆիյէյէ վէրտիլեր. վէ իքի չահիտ ի քեազիպ իլէ իտտի'ալարընը թաստըդ էախպ, Աստուածատուր աղայը թէվզըֆէ մուվաֆֆագ օլտուլար, վէ 25 կիւն դատար թէվզըֆտէն ոօնրա տիկեր պիր գաչ մահքիւմլեր իլէ պէրապեր փրանկապէնտ օլարադ Մար'աչա իրսալ, վէ հայվանա րաքիպէն տէյիլ, եայա օլարադ կէթիրմէլէրինի մուհաֆըզ 'ասքէրէ խուսուսի սուրէթլէ էմր ու թէնպիհ վէրմիչ օլմալարըյլէ, միւմախլէյհ Աստուածատուր աղայը եայա օլարադ կէօթիւրտիւլեր։ Վէ 3 սա'աթ դատար հօլճուլըդտան ոօնրա Աստուածատուր աղա ֆիւճէյթէն վէֆաթ էյլէտի։ Մար'աչտան թահգըգաթընա կէլէն տօզթօրըն «Մէրազընտան վէ սըճադտան չաթլայըդ վէֆաթ էթմիչ տիր» տէյի րապօրթ վէրտի։ Ցուլիսին էն սըճադ հալալը կիւնէլէրինտէ եայա օլարադ հօլճուլըդ էթմէք Աստուածատուր աղա իչիւն մուճիպ ի մէվթ օլաճաղը թապի'ի խտի։

Միւթէվէֆֆա 'ալէյհինտէ հալան չէհատէթ էտէնէլերտէն Զէպիչ Վէլի նամ Թիւրք, Աստուածատուր աղանըն վէֆաթընտան 20 կիւն դատար ոօնրա ճէվիդ աղաճընտան տիւչիւպ, իւչ փարչա օլարադ էօլմիւչ տիր։

Թ. ԳԷՈՐԳ ՄՆՉԵՐԵԱՆ

ՊԷՅՆ ՊԻՐ ՉԻՖԹ ՈՒԶՎ

(Ցարտնէ էֆ. Մորթպէան Դըպրըը)

Իլմի թէչրիհ կէօսթէրիյօր քի խնսան թէք պէյնլի տէյիլ, չիֆթ պէյնլի պիր մախլուդ տըր։ Վէ նի՞չիւն էօյլէ օլմասընն։ Զու էլճանիպէյն (իքի թարաֆլը) տէնիլէն թէրթիպ ալ իսթիխնա իլէ վիւճուտին տախիլի ալէթլէրտէ Խալիգին իննթիխապ էթմէյի պիր ուսուլ օլտըը կէօրիւնիյօր։ Պէյն պունա միւսթէհնա տէյիլ տիր։

Պիզ «Պէյնլիմիզ» տէյէճէք ևէրտէ «Պէյնլէրիմիզ» տէսէք ֆէնէն տահա սահի օլուր խոի, Թամամ նասըլ քի իքի կէօզիւմիւզ, իքի գուլագլարըմըզ վար, պէօյլէ տէ պիրի սօլ վէ պիրի սաղ օլարադ իքի պէյնլիմիզ վար տըր։ Մատտէ վէ սուրէթ ի թէչէնքիւլէրինճէ օլուգ օլուղա, պիւքլիւմ պիւքլիւմէ քեամիլէն մուԹապագաթտա օլուպ, 'իլմի լիսան իլէ «սաղ նըսֆ քիւրէ» վէ «սօլ նըսֆ քիւրէ» թէսմիյէ օլունուրլար։ Ցագտի չայան ը տիգդաթ խուսուս պու տըր քի պիր վագթտա պու նըսֆ քիւրէլէրտէն անճագ պիր տանէսինի գուլանըյօրըզ։ Էլ վէ այագլար միւսթէհնա օլարագ վիւճուտիւն տիկեր չիֆթ ա'զասը հագգընտա տախի պու սահիհ տիր, Ճա'նի հէր հանկըսը պիւթիւն իչի հալընըզճա եափապիլիր։ Կէօղիւն պիրի ղըրմըզը րէնկի թէչխիս էտէրքէն օլ պիրի եէչիլի թէմիզլիդ էթմէյօր. եափօտ գուլաղընն պիրի Ինկիլիզճէյի վէ տիկերի Ալմանճայը իչիթմէյօր. անճագ պիր կէօզ նէ կէօրիւյօրսա օլ պիրի հէման անը կէօրէպիլիյօր. վէ պիր գուլագ նէ իչիտիր իսէ, օլ պիրի հէման անը իչիտիյօր։ Շէօյլէ քի պիր քիմսէ էզգացա կէօզիւնիւն պիրինի զա'յ էտէճէք օլսա, օլ պիրի իլէ պիր էհ ի հէյ'էթ եա պիր էհլի խուրուէպին օլապիլիր վէ եափօտ պիր գուլաղը սաղըր օլսա օլ պիրիյլէ պէօյիւք օրքէսթրալար իտարէ էտէպիլիր։ Պա'զըլար սէնհէլեր իլէ պիր թէք րիյէթ իլէ հաչայապիլմիչլեր։

Զիֆթէ պէյն թէրթիպինտէն միւրատ նէ տիր, Իքի պէյնլիլիք իքի քիսելիլիք կիպի իհթիյաճքաւրանէ պիր թէրթիպ օլաըղընտա չիւպհէ իսթէմէզ։ Ամայր. անտէն տէ տահա 'ալիմանէ պիր թէրթիպ տիր, Իքի քիսէ թաչըյան պիր քիմսէ պիրինի զայպ էթմէյինտէ զայպ էթմէմիչ օլաըղը քիսէտէն տօլայը նէ գատար տա սէվինսէ, զա'յաթ եինէ զայ'աթ տըր վէ թաղմին օլունմազ։ Իքի պէյնլիլիք պիզզաթ զայ'աթ իհթիմալիյէթինէ գարշը պիր թէրթիպ տիր։ Պէյնէն պիրի զարարտիտէ օլտուղընտա սաղլամ գալան պէյն 'ափլէ խըզմէթլէրին նիչէսինի իճրա էթմէյէ քեաֆի օլույօր։ Պու խուսուս պէյնսիզ ատէմլերի տիւչիւնտիւբսէ սէզա տըր. տիւչիւնէպիլիրլերսէ։ Ինսան իթէք պէյնլի պիր վարլըդ օլսա պէլքի ֆէհիմսիզլիք թէպրիյէ օլունապիլիրտի. ամմա նէ զէման Խալիգ պիր քիմսէյէ պիր չիֆթ պէյն վէրիր տէ, օ ատէմ իքիսինտէն տէ խայր չըդարամազսա, օ ֆիլվագի «հիքմէթտէ նօգսան» պիրի օլուպ Ալլահտան 'ազլ տիլէսէ հէրի վար։

Պա'տէլ մէվթ իճրա օլունան թէչրիհաթ տէֆ'ա պէ տէֆ'ա իսպաթ էթմիչ տիր քի 'իլէթ պէյնին պիրինի քեամիլէն խարապ էթտիքտէն սօնրա պիլե օլպիրիյլէ սէնէլերճէ հաչամագ միւմքին օլմուչ տըր. չու ֆարդ իլէ քի ճէսէտին պիր թարաֆընըն, հաՆի պօզուլմըչ օլան պէյնին մուղայիր թարաֆընըն ա'զալարը, դօլ, այագ վէ էմսալի քէնտի իխթիյարի հարէքէթլերինի զայպ էթմիչ օլուսյօրլար։ Ա'զավի հարէքէթ միւսթէհնա օլարագ տիկեր րուհի ամէլէր, տիւչիւնմէք, գարար եա իսթինթաճ իչիւն սաղլամ գալան պէյն քեաֆի օլմուչ տըր։ Կէօղիւնիւն պիրինի զայպ էտէն պիրի օլպիրիյլէ հէր իչինի կէօրէպիլտիյի կիպի, պէյնլերին-

տէն պիրինի ղայպ էտէն քիմսէ տէ պիր չօգ բուհի ամէլլէրի տիկէրիյէ քէմալը մուվաֆֆագիյէթլէ իճրա էտէպիլիյօր։

Պէյնին մըդտարը իլէ 'ազլի գապլիյէթլէր ա-ռասընտա պիր թէնասիւպ պուլունտըղը գավլի խայլի վագթ ճարի օլմուչ տըր։ Պէլքի 'ումումի թա'պիրլեր իլէ պու տօղրու այըլապիլիր. լաքին պունա միւսթէհանալար օլ գատար չօգ տըր քի էլ-ան գա'իտ ի քիւլլիյէ հալինտէ պու գավլին էհէմ-միյէթի գալմամըշ տըր տէնիլէպիլիր։ Զօգ մէչհուր ատէմլերին պէյնի պա'տ էլ մէվճ թարթըլտըղընտա վասաթ աղըրլըգտան տա էքսիք օլտըղը անլաչըլ-մըշ տըր. հալ պու քի նիչէ տէլիլէրինքի վասաթ աղըրլըղը տա կէչմիչ տիր։

Զիճթէ պէյնիլիլիք 'ազլ պէյնին հաճմընա միւ-թէնասիպ օլմասը գավլինէ դարչը պիր իթիրազ ի-րա'է էտէր։ Էկէր պէյնին քէմմիյէթի թէճթէքքիւրլին գուվվէթ եա իսասիյէթինի թա'ևին էտէն հալընըղ 'ունսուր օլսա իսի, պէյն մատաէսինին նըսճը սաղ վէ նըսճը սոլ պէյնտէ օլտըղը հալտէ, պիր եարըսը զէտէլէնիպ մահվ օլտըղընտա ֆիքրին տէ, հախօտ թէճթէքքիւր գուվվէթինին տէ եարըսը զայ' օլմա-սը լազըմ կէլիր իսի։ Վագը'ա պէօյլէ օլմայօր։ Տէ-մէք օլուր քի պէյնին մըդտարը իլէ 'ագլի գա-պլիյէթ տա''իմա ևէքտիկէրինէ միւթէնասիպ տիր, գավլի քևամիլէն սահիհ օլամազ։

Պուրայա գատար գիքր էթտիյիմիզ վագը'ալար, 'ալէյհուսսալաս պէյնին մըդտարը պահընտա իրա''է էտիլէն խուսուսաթ պիղի չու գայըլմազ նէթի-ճէյէ գըլագուզլարլար քի մուէթթալի' օլան չախա-յէթիմիզէ թէ'ալիւգ էտէն քևաճֆէէ ի ա'լահ պէյ-նին պու պօչ մատաէսիյլէ 'ալէֆոպօ տըր, լաքին անաէն նիւպեան էթմէգլէր, չիւն էկէր անաէն նիւ-պեան էթսէ իսի, չախտիյէթիմիզին թէմամիյէթի իչիւն հէր իքի նըսճ քիւրէ տախիլագըմ օլաճագ իսի։ Պիր ըրմաղըն իքի միւսավի մէնպա'լարընտան պի-րինին դուրուսմասը ըրմաղըն սույունըն հարը պէօ-լիւնմէսինի մուճիպ օլաճաղը կիպի, էկէր թէճթէք-քիւր պէյնին իքի միւսավի տալլարընտան նէչ''էթ էթսէ իսի, պիր նըսճընըն զայ'աթըյլէ թէճթէքքիւ-րին մըդտարը տա էվվէլքինին հարըսընա թէնէզ-գիւլ էտճէքք իսի։ Վագը'ա ի հալ պէօյլէ օլմասը-ղընը կէօրտիւք։ Տէմէք օլուր քի թէճթէքքիւրտէ ճա'իլ օլան գուվվէթի պէյնտէն խարիճտէ արայա-ճաղըզ։

Էմր ի թէճթէքքիւրտէ սաղ պիր պէյնիմիզի գուլլանըյօր ըզ։ Սա'աթ թա'միր էտէնլէր տէյօր քի իչ սըրասընտա պէս պիր կէօզլէրինի գուլլանմաղա էօյլէ ալըշըյօրլար քի վագթի միւսուրիյէ օլ պիր կէօզլէրինի օ նէվ' իչ իչիւն գուլլանմայօրլար։ Ինսան տախի թէճթէքքիւր էանասընտա քէնտի իքի պէյնինտէն սաղ պիր տանէսինի գուլլանմաղա էօյլէ իտման քէտպ էտիյօր քի օպիրինի սանքի գուլլանմայօր։ Էօմրտէ միւթալա'ա էանասընտա պու պէյնլէրտէն հանկըսընը գուլլանաճաղընը թա'-նէն էթմէսի չէպապէթ, հաթթա սէպավէթ սինա-նինտէ պիր նէվ թէսաուիւֆէ մէն'ութ տըր։

Թէճթէքքիւր մէրքէզլէրի։ Շիմտիյէ գատար օլան պահսըմըզտան թապի'ի սուրէթլէ չու սիւ'ալ ֆիք-րէ վարիա օլուր, էօյլէ իսէ պէյնին թէճթէքքիւրէ ալագասը նէ՞ տիր։ Զիքր էթտիք քի կէօրմէք վէ իչթիմէք կիպի ֆի'իլլեր պէյն սաթհընտա խուսու-սի զըսմլարա միւնհասըր տըր։ Լաքին ունութմա-յալըմ քի պու ֆի'իլլեր կէրչի թէճթէքքիւրէ պատի օլապիլիրլէր իսէ տէ, անլէրին հիչ պիրի թէճթէք-քիւր իլէ այնի տէյիլ տիր։ Էօյլէ իսէ նէ՞ տիր թէ-ճթէքքիւր. հախօտ պէյն մատաէսինտէ վա՞ր մը էօյլէ նէրլէր քի պէյնին կէօրմէք վէ իչթիմէք նօճ-թալարը պուլունտըղը կիպի պունլար տա թէճթէք-քիւր ֆի'իլինէ սըդը 'ալագատա օլսունլար։

Պիր հաքիմ մանքէմէ քևաթիպլինին գայտլարընը օգուչուպ քէնտի գարար եա իլամընը հասըրքէն, խաթիպ նութգընը հազըրլարքէն, միւ''էլլիֆ պէնա-տինի եա քիթապընը թէ'լիֆ էտէրքէն, ֆիլօսօֆ ամիգ մատաէլէր հագգընտա միւթալա'ա էտէրքէն տիւչիւնիյօրլար։ Շիմտի սիւ'ալ չու տըր։ Տիւչիւն-մէք տէնիլէն չու ֆիքրի (բուհի) ամէլ սաթհը պէյ-նին ֆիլան վէ ֆիլան գըսմլարընտա խուսուսի պիր թէրթիպլին իտարէսինէ էօյլէ մէրպուճ մը տըր քի պատարա միւթէ'ալիգ նօգթատա վուգուս պուլան պիր զիյան քէօրլիւք հասըլ էթտիյի կիպլի, պու խուսուսի նօգթալարա իրաս օլան զիյան տա հա-քիմին՝ իլամընը եազմասընը, խաթիպին՝ նութգընը թէրթիպ էթմէսինի, վէ մուհարրիրին՝ քիթապընը տէվամ էթմէսինի իմքանսըզ գըլսըն։

Էվվէլ. մէս''էլէ թամամ պէօյլէ տիր։ Ինչ օ-լունմըշ տըր քի, պէյնտէ պազը սաթհար ֆիլան հիսս եա ա'զալի հարէքէթլէր իլէ նէ տէրէճէ սըզը ա'լագատա իսէլէր պաչգա սաթհար տա թէճթէք-քիւր ամէլիյէ օլ տէրէճէ սըզընա վէ տօղրուտան 'ալագատար տըրլար. վէ իչթէ պու վագա'անըն էհէմմիյէթինի պիր տէֆ'ա թագտիր էտէրսէք տէ-մէլիյիզ քի 'իլմ տիւնևասընտա պունտան պէօյիւք քէչֆիյաթ իճրա օլունմամըշ տըր։ Հէյլէ թէճթէք-քիւր տէ քէլամա թէհավվիւլ էտէրսէ, ծնտան տա-հա հօգարըյա չըզմագ տա չիմտիլիք միւմքինսիզ կէօրիւնիյօր։

ՇՈՒՆՏԱՆ ՊՈՒՆՏԱՆ

Մարսիլեա ճիվարընտա մէսքիւն պէր պաղչէ-վան պիւթիւն վադթընը գարփուղ պէօյիւթմէյէ հասր էթմիչ օլուպ, իրի գարփուղ հուսուլէ կէ-թիրմէքլէ թէչէհհիւր էթմիչ օլարդը հալաէ, ասն տէ-ֆ'ա օլարադ պէր խայը թէճրիպէլէր նէթիճէսին-տէ, գարփուղ ֆիտանլարընը «Սիւա» իլէ սուվար-մաղէ չիմտիյէ գատար հուսուլէ կէթիրմիչ օլարդը գարփուղլարըն էն պէօյիւյիւնիւն իքի միսլինտէն իրի գարփուղլար եէթիչտիրմիչ տիր։

Փօրթ Սրթըր չէհրի քէնտի իսմինի, պունտան 55 սէնէ եվվել մէզքիւր իսքէլէյի դիյարէթ էթմիչ օլան Ինկիլիթէրրալը գօմանտան Լուիթէնանթ Սր-թըը իսմինտէ մէչհուր պէր գափուԹանտան ալմըշ տըր։ Մէզքիւր Թարիխտէ 'այնի իսքէլէյէ օղրա-մադ ճէսարէթինտէ պուլունան իլք էճնէպի զըրխ-լըսը՝ միւմանիլէյհին Թահթը իտարէսինտէ պուլու-նան վափօր օլմուշ տըր։

Ճափօնիանըն իւչ պէօյիւք միլլի ևօրթըլարըն-տան պիրինճիսի Փևտրվարըն 11ինտէ իլք իմփէրա-Թօրլըդ Թէչքիլի Թարիխի օլուպ, տիկէր իքիլէր իսէ Ցունվար պէր վէ Նոյէմբեր 3տէ օլան իլք իմ-փէրաթօրլարըն վէլատէթ Թարիխլէրինէ հասր է-տիլմիչ տիր։

Րուսիանըն իրատլարընըն ևարըտան զիյատէսի-նի պուղտայ ախզ ու իթ'ասը Թէչքիլ էթմէքտէ օ-լուպ, իքինճի տէրէճէտէ օլան Թէրէ ևօղը սէնէ-վի 37,200,000 Ինկ. լիրասը, վէ ևումուրթա իխրա-ճաթը իսէ 5,200 Ինկլ. լիրասը ԹուԹուլյօր։

Մ. Ամէրիգատա 44,000 տանէ օթէլլէր պու-լունմադտա օլուպ, պունլար 6,000,000,000 տա-լէր սէրմայէ իլէ մէյտանա կէլմիչ, իչէրիլէրինտէ իսէ 3,500,000 նէֆէր խատէմէ իսթիխտամ էտիլ-մէքտէ տիր։

Ալմանիատա քեա'ին պիր սիկարա ֆապրիգա-սը՝ Րուսիա օրտուսը իչիւն տէօրթ միլիօն դու-Թու սիկարա սըփարըշը ալմըշ։ Մէզքիւր սիկարա-լարըն եիւզ Թանէսի 28 զրչ.ա մալ օլմադտա իտի։

Ուէլզ փրէնսինին սէրայընտա 19 'ատէտ մէչ-հուր փիանօլար պուլունմադտա իսմիչ։ Մէզքիւր փիանօլար քէնտի վէլիմէ զիյնէթլէրինտէ միւթէ-պէր զէվաթ Թարաֆընտան հէտիյէթէն Թագտիմէ-տիլմիչ տիր։

Ճափօնիանըն 407 'ատէտ էմնիյէթ սանըզդա-րընտան անճագ պիրի, վէ 1,799 'ատէտ միլլի պանգալարընտան իսէ անճագ տէօրտիւ էճնէպի միւ"էսէսաթը տըր։

Րուսիանըն չայ իխրաճաթը պու սէնէ 4 միլ-լիօն րուպլի ԹուԹմըշ տըր։

Նիւ Եօրքտան Ֆէյփ Հօրն Թարիդի իլէ Սան Ֆրանչիսքօյա գարար օլան մէսաֆէ 14,840 միլ իւ-քէն փանամա գանալը մէզքիւր մէսաֆէյի 5,000 միլտէն էքսիյէ Թէնզիլ էտէ պիլէճէք տիր։

Ալէմի հայվանաթտա մէվճուտ դուվվէթլէրին էն տէհլիյէթլիսի ատա պալըղընըն դույըղընտա, իւ-քինճիսի զիւրէֆանըն արդա այագլարընտա, վէ իւչիւնճիսի իսէ արսլանըն վէհնէսինտէ պուլուն-մադտա օլարդը անլաչըլմըշ տըր։

Լօգոմօթիֆ մու'ամէլաթը իչիւն կէչէն սէնէ զարֆընտա Ինկիլիթէրրատա 9,251,563 Թօնօ՝ Սգօ-չիատա 1,790,758 Թօնօ՝ Իրլանտատա իսէ 357,092 Թօնօ մա'տէն քէօմիւրիւ սարֆ էտիլմիչ տիր։

Ֆրանսալը մէչհուր պիր փրօֆէսօր՝ ինսան նէս-լինին ֆարդը սիլսիլէլէրինտէն 920 'ատէտ դաֆա քէմիքլերի էլտէ էտէպիլմիչ տիր։

Ալմանիատա լօգոմօթիֆ մաքինէսթլէրինտէն 10 սէնէ պիլա ֆայտալը չալըշան պիր մաքինէսթ՝ ալ-Թուն միտալեա վէ 500 տալէր իքրամիյէ իլէ հիւ-քիւմէթ Թարաֆընտան Թալթիֆ էտիլմէք ատէթ-տէն իսմիչ։

Պրազիլտէ՝ հիչ Թ"էհհիւլ էթմէմիչ պիր գասըն վէֆաթ էթտիյինտէ, ալամէթ իմիւթէֆէրրիգա օլ-մադ իւղրէ, ԹապուԹը, ճէնազէ արապասը, աթ Թագըմլարը վէ արապաճըլար աչըգ վէհնապէ ըէնքլի էլպիսէ լապիս օլուրլար։

Ալմանիատա պիւթիւն տիյարըն 48,000 միւ-քեապ միլ արաշիսի, եախօտ պիւթիւն արա-զինին տէօրթտէ պիրի օրմանլար իլէ մէսթուր տըր։

Աւսթրիա-Մաճարիսթանըն 74,000,000 սէքէնէ-սինին սըհհէթի 18,000 Թապիպլէրէ իհալէ էտիլմիչ տիր, եա'նի Աւսթրիա տիյարընտա 18,000 նէֆէր Թապիպլէր պուլունմադտա տըր։

Վասաթ հիսապ իլէ պիր ինսանըն կէօզ գա-փագլարը պիր սէնէ զարֆընտա տէօրթ միլիօն տէֆա աչըլըպ գափանմադտա տըր։

Ալմանիա արազիսինին 264,000 տէօնիւմիւ իւ-զիւմ պաղլարընտա հասր էտիլմիչ տիր։

Նիւ Եօրգ չէհրինտէ միւսթախտէմ 50,000 նէ-ֆէր էվ խատէմէսինէ պէհէր տագիդէտէ 132 տա-լէր մասրաֆ էտիլտիյի սթաթիսթիգլերտէն անլա-չըլմըշ տըր։

Նիւ ըրմաղը պալըղընըն քէսրէթի ճիհէթիյլէ պիւ ճիւմլէ ըրմաղլարըն էն պիրինճիսի տիր։

Պրազիլսէ հիւքիւմէթի նամբնա իչլեթիլմէքտէ օլան չմնաբֆէր խաթթլարը 1,287 միլէ պալիզ օլմուչ սըր։

Իւմիա Գուրնընա վազ' էթիլմիչ օլան սօն սիսթէմ պիր էլէքթրիտ զիյասը 750,000 դանթիլ դուվվէթինտէ օլուպ, 420,000 տալէրէ մալ օլմուչ սըր։

Էն ճէսիմ վիւճուտալը պիր ֆիլ 6 թօնս սըդլէթինտէ օլտըղը հալտէ, պիր ատա պալըղը 150 թօնս չէքիյօր։ Շու հիսապլա ճէսամէթ վէ սըդլէթ ճիհէթիյլէ հայվանլարտա պիրինճի մէվզը'ի ատա պալըղը իհրազ էթիյօր։

Էվրօփատա 10 պին նէֆէր դըզ վէ դաղընլար թէ'այիւչլէրինի սէնայի' ի զարիֆէտէն ալազ էթմէքտէ տիրլէր։

Բուսիա թէլէկրաֆ խաթթլարընատա 600 նէֆէր դաղընլար իսթիխտամ էթիլմէքտէ օլուպ, պունլար արասընտա սէնէվի 10 պին տալէր իւճրէթէ ալանլար տախի վար սըր։

Զին վէ Ճափօն իհրաճաթընտան սէնէվի հասըլ օլան 12,300 թօնս իփէք մալինին 100տէ 60ը տախիլի տիյարտա էվ էչևասընա սարֆ էթիլմէքտէ տիր։

Պիր սա'աթ զարֆընտա դալպին իչլէմէսի իլէ ճէվէչան էտէն դան 7 միլ մէտաֆէ դաթ' էտէպիլիյօր, 70 սէնէ եաչայան պիր քիմսէնին տամարլարընտա ճէվէչան էտէն դան պու հիսապլէ 4,292,000 միլ եօլ դաթ' էտէպիլէճէք տիր։

Մէսքիւքեաթ ը 'աթիդա գօլէքսիօնը ճիհէթիյլէ տիւնեատա պիրինճի մէվզը'ի Թուրման՝ Վիէննա միւզէյհանէսի տիր։ Մէղքիւր գօլէքսիօնատա 125 պին փարչա մուխթէլիֆ նէվ'ատէն մէսքիւքեաթ վար սըր։

Մէքթուպ զարֆլարը Թ. Մ. 1839ընտա իսթի'մալ օլունմադա պաչլամըչ սըր։

Ամէրիգանըն քեաղընտ ֆապրիգալարընտա չալըչան ամէլէնին 100տէ 82սի, սիկարա ֆապրիգալարընըն իւչտէ իքիսի, վէ միւճէլլէհանէլէրտէքի ամէլէնին եարըսը դաղընլարտան 'իպարէթ սիր։

Թիւթիւն թիրեաքիլէրի արասընտա տիւնեատա իլք մէվզը'ի իհրազ էտէն էհալի՝ ֆիլիփինին սէքէնէսի սիր. 2-2½ այագ պօյունտա սիկարա եաիրպ իչտիքլէրի մերվի սիր։

Ինկիլթէրրա հապսխանէլէրինտէքի մահպուսլարըն հէր պիրինէ հիւքիւմէթ սէնէվի 125 տալէր մասրաֆ էտիյօր։

Օղլան չօճուղլարը 17, զըզ չօճուղլարը իսէ 15 եաչընտան սօնրա տահա չապուք պէօյիւտիւքլէրի ֆէննէն անլաչըլմըչ սըր։

Ինկիլթէրրանըն մա'ամէլաթ ը թիւճճարիյէսինին 100տէ 20սի Սուէիչ դանալընտան կէչմէքտէ սիր։

Գալայ իխրաճաթը ճիհէթիյլէ տիւնեատա իլք մէվզը'ը իհրազ էտէն Իսփանիա, իքինճիսի իսէ Ամանիա սըր։

Գուլադ տավուլընտաքի քէմիք՝ վիւճուտընն պիլճիւմէ քէմիքլէրինին էն ուճաղը սըր։

Պէլճիւն տիւնեատա խաթի'մալ օլունան փօսթա վուլլարընըն նէվ'ի չու սօն սէնէլէրտէ 13,400է պալիզ օլմուչ սըր։

Էյի պիր լօգօմօթիֆ մաքինասը տիզդաթլէ խաթի'մալ էտիլմէքլէ անճաղ 12 սէնէ տայանապիլիյօր, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա իսէ պիր միլեօն միլ եօլ ալապիլիյօր։

Իսփանիանըն տիւյիւն թէղքէրէլէրինտէ կէլին վէ կիւվէյինին սինինլէրինին հաղըլմասը 'ատէթ իսմիչ։

Սօն խաթթխաթիգլէրէ նազարէն, Ինկլաս օրատուսընըն 54 ֆարգը տիյարտա չիւ'պէսի վար սըր։ ԼԵՒՈՆ ՍԷՎՏԱԼԱՆ

Սուննկուրլու

ԱՏԱՆԱՏԱ ԵՂՎԱՄԻ ՓՕՍԹԱ

Վալի ի վալաչանըմըզ տէվլէթլու ՃէՀմալ պէյ էֆ. հազրէթլէրի, չէհրիմիզի Թէչրիֆ էտէլիտէն պէրու անըն Թէրագդը վէ մա'մուրիյէթինէ պատի օլաճագ մէս"էլէլէր իլէ իլթիղալ վէ քէնտի խապու բահաթընը պու ուղուրա ֆէտտա էյլէմէքտէ տիր։ Գու պապտէ միր ի միւչարիւէյհին տիզդաթընը ճէլպ էյլէյէն էհէմմ մէս"էլէլէրտէն պիրի տէ, վասրթա ի իհթիլաթ օլան բօսթա մէս'էլէսի օլմուչ սըր։ Զիւնքի եազընն վագըթլարա դատար, Ատանա իլէ Իսթանպօլ արասընտա հաֆթատա պիր դարա վէ պիր տէ տէնիղ փօսթասը վար իսի։ Գու իսէ Ատանա կիպի էհէմմ վէ Թիճարէթկեահ օլան պիր չէհր իչիւն քիաֆի օլմատըղընտան, ադալլի հաֆթատա իքի տէֆ'ա դարա փօսթասընըն ամէտչիւտինէ տա"իր պիր Թէրթիպ եափմադա Թէչէպոլիւս օլունսը։ Նուսուսաթը մէդգիւրէյէ տա"իր միւզաքէրէ էտիլիր իքէն, հաֆթատա իքի տէֆ'ա տէյիլ, անճաղ փափթախթ իլէ եէվմի միւքեաթէպէնին միւմքին օլաղը անլաչըլաղ։ Վէ պա'ատհու Տէրիսա'ատէթ իլէ Թէլէկրաֆիյէն օլան զըսա պիր մուխաբէրէ նէթիճէսի օլարադ Նոյ. 25տէ եէվմի փօսթա Թէ'սիս վէ քիւչատ օլունսը։

Պու էհէմմ Թէչէպոլիւսիւն բէսմի քիւչատը, վիլայէթիմիզին Թարիխի չէհրի օլան Թարսուսատա վագը' օլմասը Թէնսիպ զըլընարագ, եէվմի մէզ-

քիւրտէ վալի ի վիլայէթ ձէմալ պէյ էֆ. հազրէթ-լերի իւէ գումվէ ի միւրէթթէպէ գօմանտանը Մուհամմէտ Ալի պէյ էֆ. վէ մէ՛մուրիյի միւքիւյէ վէ ասքէրիյէ, միւթէհայիզանը պէլտէ վէ րու՚էսա ի րուհանիյէ սապահ Թրէնիյէ Թարսուսա ՚ա-ղիմէթ էտիպ օրատա Մէրսին միւթէսարրըֆը Նասրի պէյ էֆ. իւէ մէմուրիյն վէ միւթէհայիզանը տա-խի հաղըր պուլտուղար։ Շէյղէքի Ատանա, Թարսուս վէ Մէրսին պիւ իթթիֆագ պու րէսմի քիւչաը իճրայա մուվաֆֆագ օլտուղար։

Էվվէլա, մէտուվվին ի քիրամ Թարսուս հիւքիւմէթ գօնաղընտա պիր ազ արամ էթտիքտէն սօնրա, հավուչա էնիպ, իւք եկվմի փօսթա արապա-սընը ՚Օսմանլը պայրագլար վէ հէչիւ կատիրագլար իւէ միւղէյյէն պիր սուրէթտէ կէօրիւնճէ ֆէվգ էլ ղայէ միւթէէսսիր օլարագ, «Փատիշահըմ չօգ կա-չա՛» տու՚տի վաճիպ իւլ էտասընը թէքրար էյլէ-տիւլէր։ Սանիէն, Ատանա նահիպի Ասըմ էֆէնտի հազ-րէթլէրի, իչպու եէնի թէչէպպիւսիւն մուվաֆֆա-ղիյէթի վէ ՚ումում ՚Օսմանլըլար միյանընտա պիր վասիթա ի իրթիպաթ վէ իթթիհատ օլմասը իչիւն փէք միւնասիպ վէ միւ՚էսսիր պիր տու՚ա ՚արզ, վէ պիւթիւն ճէմա՚աթ ամինանան օլտուգտան սօնրա, փօսթա արապանը պիւճիւմիւէ էհալինին ալգըչա-րըյէ հարէքէթ վէ փահթահթա տօղրու միւսա-բա՚աթ էյլէտիւ։ Պա՚տէհու Թարսուս պէլէտիյէ մէճ-լիսի Թարաֆընտան թէրթիպ էտիմիշ օլան ղիյա-ֆէթի բէսմիյէտէ 80 գատար քէսան հաղըր պու-լունարագ էթիմէ ի լէղիղէ իւէ Թալթիֆ պուլյու-րըլըգլարը էանատա, Ատանա վալիսի ճէմալ պէյ էֆէնտի իւէ, փօսթա վէ թէլէգրաֆի միւֆէթթիյի Համամի պէյ էֆէնտի վէ Թարսուս գաիմմագամը պէյ էֆէնտի վագթ ու հալէ միւնասիպ նումունագլար իրատ էյլէտիւլէր։

Ատանա Հ. Ե. ՈՉՃԵՈՆ

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

—·—

Մէճլիս է Ղա՚ա-ասանէն 16ընճը իճթիմա՚ը։ — Իչպու մէճլիսէտ էվվէլա Թապուր դօլ աղալարը պին պաչը-լըզտա իսթիխսամ էտիմէկ իւզրէ, գօլ ադալըդ րիւթպէսխինին լաղվը հագգընտաքի լահհաի դանուս-նիյէնին կէօնտէրիլմիյինէ տա՚իր ախտարէթին Թէղ-քէրէսի ՚ասքէրի էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Իսթանպօլ վէ պիլատը սէլանսէ Թէրէքէ-լէրինին սէպէթի ատֆթէրինէ մէ՛մուր էվգաֆ վէ պէյթէլմալընն Թէնսիգաթ էանատընտա պա՚զը դըսմ-լարընըն լաղվ, վէ տիկէր գըսմընտան տաֆսի սէլա-հիյէթլէրի ալընարագ պիր մահքէմէ Թէչքիլ էտիլ-միչ իսէ տէ, Թէրէքէ վուգուա՚աթը չօղալմըշ օլտը-ղը ճիհէթլէ նէթիչիլէմէյինտէն, պունլար իչիւն 16 քանաթիպ վէ 12 խատէմէ իւէ միւնասինին ՚ի-լավէսինէ, վէ պունլարա վէրիլճէք մէպալաղլարըն պիւտճէյէ զամմընա տա՚իր մէչիյիլէրին Թէղքէրէպի միւվազէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունտու։ — Զէթէլէր գանունընա պիր մատտէ ՚իլա-վէ էտիլտիյինէ, վէ հէր իքիսի պիրէչտիրիլէրէք պէրայը Թէտգիգ Շուրա ի Տէվլէթէ հէվալէ օլունտըղընա տա՚իր տախիլիյէնին Թէղքէրէսի օգունտու։ — Էմլաք վէրկիսիյէ Թա՚տիլ ի դէյմէթ հագ-գընտաքի լահհա ի գանունիյէ կէչէն սէնէ մէպ՚ու-սան մէճլիսինէ վէրիլմիչ իքէն հալա էնճիւմէնտէն չըգմատըղընտան, սէրի՚ան Թէտգիգինէ տա՚իր Թագ-րիր օգունարագ օլ վէճհիյէ Թէսրի՚ի իչիւն էնճիւմէ-նէ իլթիմարատա պուլունըլմըշ տըր։ —Պաարատա Հօլսուզ սուրէթտէ ալընան իհթիսաբ րէսմինին լաղվընա տա՚իր Թագրիր օգունտու։ Մալիյէ նա-զըրը 1326 սէնէսինտէն ի՚թիպարէն, հէր հէյրտ լաղվը իչիւն պիւտճէյէ պիր մատտէ գօնուլտըղընը, վէ զապտուլ էտիլճէէք օլուր իսէ, Մարատան ի՚-թիպարէն լաղվ օլունճաղընը պիլտիրտի, վէ Թագ-րիրի մէզքիւրըն պիւտճէյինին միւզաքէրէպի էանա-սընտա նազար ը ի՚թիպարէ ալընմասընա գարար վէրիլտի։ — Խալիճի Տէրիսա՚ատէթ վափօրլարընըն քիճայէթնէսիպզիյինտէն նազի իսքէնտէլէրտէ Թօփխանան պինէրճէ խալգ Թէհիքէտէ գալտըղը ճիհէթլէ, պու պապտէ նէ Թէտգիր իթթիհատ էտիլտիյինէ տա՚իր Գօզմիտի էֆէնտիյինէ Թագրիրի օգունտու։ Պու խուսուսատա մէճլիսէտ պիր չօգ միւճատէլէ վէ միւպահասէլէրատէն ոսնրա, րէյէ միւրաճա՚աթ օլունարագ քէյֆիյէթին Նաֆի՚ա նազարէթինէ իչ-՚արընա գարար վէրիլտի։ — Խմփրթօլար գանուս-նընըն նի՚չիւն Թաթպիգ էտիլմէտիյի հագգընտա Մալիյէ նազըրընտան իզահաթ Թալեպ օլունմըշ տըր։ Մալիյէ նազըրը պու պապտէ վէրտիյի իզահաթտա խմփրթօլար գանունընըն Թաթպիգ էտիլմէմէսինէ իլի սէպէպ կէօսթէրմիչ տիր։ Պունլարտան պիրի կէրէք իւզիւմտէն կէրէք տա՚իր մատտէլէրտէն չըգարըլան խմփրթօ-լարըն Թատպիգէ էտիլինճէ նէտէն հաթըրլագդ-լարընըն անլաչըլամամասը. Զինճիսի տէ 1861 սէնէսինտէ մու՚ազզամ տէվլէթլէր իւէ ՚ագա էտիլմիչ օլան ՚անանամէլէր իմիչ։ Էանա ի միւզա-քէրատա իչպու սէպէպլէրին հէր իքիսինին տա-խի չիւրիւքլիյիւ Թէպէչինէն էթտի։ Պա՚տէհու պու պապտէ Գարա հիսար մէպ՚ուսընըն «Խմփր-թօլար հագգընտա Թանզիմ էտիլէն գանունըն մու-

ճիպի թա'տիլ վէ իւլահ մատտէլէրինին պիր ան էվվէլ մէճլիսէ լ'ատէսինի թէքլիֆ էտէրէք բուզնամէ ի միւզաքէրաթա կէչէրիլ,» մէ"ալընտա օլան թագրիրի Մալիյէ նազըրը վէ մէպ'ուսան թարաֆընտան էքսէրիյէթլէ գապուլ օլունտու։ — Թէտղիգի թէնսիգաթ էնճիւմէնինին մու'ատտէլ մազպաթասը թէքրար օգունտու։ Մազպաթա րէյէ գոնուլարագ 34 րէյէ գարյը 85 րէյ իլէ գապուլ օլունտուգտան սոնրա մէճլիսէ նիհայէթ վէրիլմիշ տիր։ Մէճլիսին 17նճի իճթիմա'ը 'ումումիսինտէ էվվէլա Սէվէրէք մէպ'ուսը Նուրէտտին պէյին Զէյթունն Պուրունը պարուէթխանէսի հագդընտա պիր թագրիրի օգունմըշ տըր։ Թագրիր չու վէճհլէ խիւլասա օլունա պիլիր. Նուրէտտին պէյին թաֆսիլ էյլէտիյինէ նազարէն մէսէլա, տիւմանսըզ պարուէթ ի'մալը իչիւն միւպայա'ա օլունան 200 պին լիթրա իսփիրթօ փիյազատա 50 փարայա ալընմագ միւմքին իքէն 90 փարայա, 3 ղուրուշա սաթըն ալընըյօր իմիշ։ Պարուէթ ի'մալաթը իչիւն Ֆրանսատան, Ամանիատան սաթըն ալընան փամուգլար տա իչէ կարամազ պիր հալտէ օլաըդը հալտէ ղայէթ պէհալը ալընմագտա իմիշ, հալպու քի Մայոս փամուդը կիպի Եէրլի փամուդը պու մագսատ ղայէթ էլ վէրիւլի օլտըգտան պաշգա հէման հէր չէյտէ գուվանընըմագ իչիւն սիւնեհանըն պիրինճի փամուդը իմիշ։ Փրէս մաքինասը գաթալօկլարատա 282 լիրա գըյմէթ կէօսթէրիլիյի հալտէ Ֆապրիգատա 1,352 լիրայա ալընըյօր իմիշ, վէ պագըր էլէքլիք Թէլ մէքրօ միւբէպա'ը փիյազատան 30 ղուրուշա սալընա պիլտիյի հալտէ, Թօփխանէճէ 142 ղուրուշա ալընմըշ իմիշ։ Ֆապրիգալարատան կէլէն Ֆաթուրալարատա պա'զը Թահրիֆաթ հախօա Թախրիպաթ կէօրիւլմիւշ, մէսէլա Ֆրէզէ սէօթիկահվարընտան կէօնտէրիլէն Ֆաթուրալարատա պու Թահրիֆաթըն էնվա'ը 'ատիտէսի կէօրիւլմիւշ, էվրագը միւսալիթէ ազօթլա մէչպու' պիր ճիսմին ազօթընը իզալէ էթմէք իչիւն Թաչտան մա'մուլ ճէհազ 3 ատն 5 լիրա գըյմէթինտէ իքէն, 52-54 լիրայա միւպայա'ա օլունուլյօր իմիշ։ Փրէս մաքինասը էտէվաթընտան օլան գալըպլարըն պէհէրի 20-32 Ֆրանգ, հա'նի 1-1½ լիրա գըյմէթինտէ իքէն պունդարատան 36 'ատէտի 84-94էր լիրայա օլմագ իւզրէ, Թօփխանէճէ գոնթրաթօյա բապթ իլէ սըփարըշ օլունմըշ իքէն պիր զապիթին միւտախէլէսի իլէ պու գոնթրաթօ պօզուլմըշ տըր։ — Էչևա նազը իչիւն պէհէրի 600 լիրայա ալընարագ կէօնտէրիլէն արապալարըն հաալընըշ պիր տանէսի իչէ հարամագտա, վէ անըն տա գըյմէթի անճագ 40 լիրատան 'իպարէթ պուլունմագտա իմիշ։ Սագպէթ պիւթիւն Ֆապրիգալարա տա"իր միւքէմմէլ պիր բափօրթ Թանզիմ էտիլմէքտէ օլաըդը պիւտիրիլմիշ տիր։ — Պա'տէհու միւԹէզիմէլէրին վէ միւԹէզալիպէնին դուլմլարընտան միլլէթի գուրԹարմագ, վէ խալխնէ ի տէվլէթի զարարատան վիգայէ էթմէք իչիւն պու սէնէ հէր հալտէ ա'չար նիզամնամէսինին Թատպիգ էտիլմէք իւզրէ պիր ան էվվէլ մէճլիսէ իրսալը զըմնընտա Մալիյէ նազարէթինէ Թէպլիղաթ իֆասընտա տա"իր վէրիլէն Թագրիր օգունարագ Մալիյէ նազարէթինէ Թէպլիղաթ իճրասընտա գարար վէրիլտի։ — Էնդարէ վէ Գօնէա Թիֆֆիք քէչիլէրինին մէմալիք ի էճնէպիյէյէ մէհ'ի իխրաճլարը հագդընտա պիր գանուն լահհասը Թանզիմի Թէքլիֆինէ տա"իր պիր Թագրիր վէրիլմիշ, վէ իչպու Թագրիր լահհա էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ Զնճի ճէլսէտէ, չու մատտէ ի գանունիյէ օգունմըշ տըր. «Պազտատ վալի մու'ավինիյէ մէ"մուրիյէթի իպգա, վէ պունուն իչիւն Թահսիս էտիլէն չէհրի 6 պին ղուրուշընի 1325 սէնէսի Դեկտեմբեր իպթիտասընտան սէնէ ի մէզքիւրէ նիհայէթինէ գատար 3 այըդը պունուլունան ճէմաան 18,000 ղուրուշ սէնէ ի մէզքիւրէ պիւտաճէսինէ Թահսիս օլունմըշ տըր։» Իչպու մատտէ ի գանունիյէնին լէհ վէ 'ալեյհինտէ պիր խայը միւզաքէրաթ ճէրէյան էթտիքտէն սոնրա Թա'նինի էտամի սուրէթիյէ արայա վազ' էտիլմիշ, 145 մէվճուտտան 20 րէյէ գարյը 89 րէյ իլէ մատտէ ի գանունիյէ գապուլ օլունմըշ, վէ 36 մէպ'ուս րէյ վէրմէքտէն իսթինքճաճ էթմիշ տիր։

Մէ-ընվէյէ. Հալէպտէն պիրիսի 20, տիիէրի 95 զաթըն իմզասըյլա Սապահա չէքիլէն իքի Թէլէկրաֆնամէտէ Պաղտատ խաթԹը քէպիրինին Թէլ Հայչտան կէչիրիլմէյիպ 'Ամըդ օվասը Թարիդիյէ Հալէպտէն կէչիրիլմէսի իսթիրհամ էտիլմիշ տիր։ — Իսթանպօլտա Թէլէֆօն Թէ"սիսի հագդընտաքի միւրաճա'աթը Թէտգիգ էթմէք իւզրէ, Մալիյէտէ Թէլէքքիլ էթմիշ օլան գոմիսիօն ը մահսուս իքմալը վազիֆէ էյլէմիշ տիր։ Գոմիսիօն Թարաֆընտան կէօսԹերիլէն չէրա'իԹ իլէ մուգավէլէյի Մը. Ուէպ գապուլ էթմիշ տիր։ Մուգավէլէ վէ չարԹնամէ Մալիյէ նազըրը պէյ էֆէնտիյէ Թատպիմ գըլընմըշ տըր։ Նազըրը միւշարիլէյհ մէզքիւր մուգավէլէ վէ չարԹնամէյի հազընտա մէճլիսի վիւքէլայա Թատպիմ էտտէճէք տիր։ — Պէլճիգա գրալընըն ճէնուզէ մէրասիմինտէ ՀիւքիւմէԹի Սէնիյէ նամընա հազըր պուլունմագ իւզրէ, Պրուքսէլ'Օսմանըը սէֆիրինէ պաԹէլէկրաֆ էմր վէրիլմիշ տիր։ Սէֆիրի միւշարիլէյհ ՀիւքիւմէԹի 'Օսմանիյէ նամընա օլարագ պէյան ը ԹազիյէԹէ տաիի մէ'մուր օլմուշ տըր։ — Բուսիա Զարը հազրէԹլէրինին 'ամուճասը կրան Տիւգ

Մինչեւին ճէնաղէ ալայընատա հաղըր պուլունմագ իւզրէ, պիր 'Օսմանլը հէյ'էթ ի մախսուսէսինին կէօնատէրիլէճէյի իսթիխպար գելընմըշ տըր։ — Էրզրումատան Բուամի Դեկտ. 5 թարիխիյէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Խալիլ չավուշ դարիյէսինատէքի խասթալըզ գօլէրա օլմայըզ գըզըլ տիֆթէրի խասթալըզը օլտըզը, վէ չինտիյէ գատար 30 միւսապ, 13 վէֆաթ վուգուս' պուլտըզը սընհիյէ միւճէթթիւնի Իլէ գարանթինա էնսիէքթօրը Թարաֆընատան տախի պիլտիրիլմիշ տիր։ — Վէյլի 'ատը սալթանաթ Եուսուֆ 'Իզզէտտին էֆ. հազրէթլէրի Ջամլընատա քեա'ին գասրլարընատան Պէյհէքթաշտա քեա'ին վէ վէլի ի 'ատը սալթանաթա մախսուս պուլունան սէրայը հիւմայունա նազլ պու'յուրմըշլար տըր։ — Սապոնըն պէյանընձա, Սատըր'զամ փաշա գապինէնին փրօկրամընը մէճլիս ի մէպ'ուսանա թագտիմ էյլէմէք թէհավվուրընատան սարֆը նազար էթմէմիշ տիր։ Պիւտճէնին միւզաքէրաթը միւնասէպէթիյլէ գապինէ սիյասէթ ի 'ուսմուիյէսի հագընատա գուվվէ ի թէչրի'իյէյէ թաֆսիլաթը մուհիմմէ վերէճէք տիր։ — Լինչ մէս'էլէսի հագընատաքի թէտգիգաթա տէվամ էտիլմէքտէ տիր։ Պու պապտէքի մու'ամէլաթ Պայրամատան 2 հաֆթա գատար սօնրա խիթամ պուլաճագ տըր։ Թայդ տէյօր քի, «Ալման թէքլիֆաթընընը հագիգի մահիյէթի հէր նէ տէ օլսա Ինկիլիթէրրանըն անճագ խաթիրընը Պաղտատատան Իրան քէօրֆէզինէ գատար օլան զըսմընը թահմ ը միւրագապէյէ ալմագ չարթըյլէ խաթիր ը մէզքիւրէ իչթիրաք էտէճէյի տէրքեար տըր։ Մէս'էլէ կալընըզ Ինկիլիթէրրա վէ Ալմանիայա տա միւնհասըր գալմայաճագ տըր։ Ֆրանսա վէ Րուսիանըն մէնաֆի'ի տախի նազար ը տիգգաթթա ալընաճագ տըր։ Հասըլ օլան իթթիֆաք հէր չէյտէն էվվել հիւքիւմէթի Օսմանիյէնին մէնաֆի'ինէ մուվաֆֆըգ օլմայը տըր։ —Թանըն Պէրլին մուխապիրի աթիճէքի մա'լիւմաթը վերիյօր. «Սըր Ըրնէսթ Քէսըլ իլէ Տէօյչէ Պանգընի միւտիրի արասընատա աչըլան միւզաքէրաթատա Պաղտատ չըմէնտոֆէրլինին իքմալը իչլին իճրա օլունաճագ ինչաաթա Ինկիլիզլեր նէ նիսպէթտէ պիր սէրմայէ իլէ իչթիրաք էտէճէքլէրինի վէ խաթիրըն իտարէսի իւզէրինտէ Ալմանլարըն Ինկիլիզլէրէ նասըլ պիր գըսմը հուգուգ այըրաճագլարը մէս'էլէլերի մէվզու' ը պահս օլմագտա տըր։ Տէվլէթի 'Օսմանիյէ պու չըմէնտոֆէր մէս'էլէսինտէ Ինկիլիզ-Ալման րէգապէթինին պիր ան էվվել նիհայէթ պուլմասընը վէ ինչա'աթըն միւսթա'ճէլէն իքմալընը չիտտէթլէ արզու էթմէքտէ տիր» — Գահիրէտէն Դեկ. 19 թարիխլէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Միւչիր էտհեմ փաչանըն ճէնաղէ ալայը տէպտէպէլի պիր սուրէթտէ իճրա էտիլմիշ տիր։ Միւչարիւէյհին նա'չը Իաքէնատէրիյէտէն Իսթանպօլա նագլ օլունաճագ տըր։ — Ֆաթիհտէ ինչասը թէգաբրիւր էտէն թիճարէթ մէքթէպի պինասընըն վազ'ը էասը բէսմի պու հաֆթա Սալը կիւնիւ իճրա օլունմըշ տըր։

Ինճ. ճէմ. կէչէն հաֆթա Գալա'ի Սուլթանիյէյէ 'ազիմէթլէրինի զիքր էթտիյիմիզ զազէթամըզ միւ'էլիֆլէրինատէն Վեր. Ց. Դ. Դրիդօրեան իլէ Վեր. Դ. Տէմիրճեան պու հաֆթա Զարչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզէ 'ավաէթ վէ միւվասալէթ էթմիշ տիրլեր։ — Ա.Ֆ. Գարահիսարատան պլտըզըմըզ պիր մէքթուպտա Վեր. Ս. Ա. Շիրաճեանըն չէհրի մէզքիւրի Դեկտ. 18ատ զիյարէթ էթտիյի, վէ Կիրակի կիւնիւ իքի տէֆ'ա իրատ էթտիյի վա'զլար, վէ ազչամատա իճրա էտիլէն 'Աչա ի Բապպանի վասըթասըլյէ էհալի իւզէրինտէ հիւսնի թէ'սիր պրագտըզը պիլտիրիլմիշ տիր։ Քէզալիք աթիտէքի քիլիսէ վէ էֆրատա Թարաֆընատան պու կիւնլէրատ մէզքիւր քիլիսէյէ կէօնատէրիլէն 1,259 ղր. ի'սանէ իչիւն պէյան ը մէմուունիյէթ էյլէմիշլէր տիր։ Տօգթօր Ճովհաննէս (Ատանա) 20, Հայկազուն էֆէնտի Խանթամուրեան 20, Կարապետ էֆ. Շաբաթապահ 5, Տօգ. Պօյն էլիյէ 5, Ճօղէֆ Վօլթըր (Ինկլիզ) 94, Վեր. Մէլքոն Ս. Ճէնանեան 10, Միս. Փօլ. 108, Տր. Ճ. Ֆ. Կրին 108, Թագուոր էֆ. Միմարեան 108, Տիգրան էֆ. Դաւիթեան (Սպարթա) 20, Երրոս հանըմ Դաւիթեան (Սպարթա) 40, Փիթապճը Փէթրաքի էֆ. 20, Մամաս էֆ. Հաճմանեան (Ադչէհիր) 105, Վեր. Յակոբ Պիւլպիւլեան ('Այնթապ) 54, Իմմանուէլ քիլիսէսի (Իսթանպօլ) 540։— Թալասատան ալտըզըմըզ մա'լիւմաթա կէօրէ, Վեր. Գաւմէ Ասլանհաճեան մանալը մէզքիւրի զիյարէթ վէ մուֆիտ վա'զլար վերէրէք ճէմա'աթը թէչվիգ էյլէմիշ տիր։

Էջմ. ճէմ. Պէյնէլմիլել ի'սանէ գօմիսիօնը պուննատան ագտէմ էրմէնի թօխուսմըզլարըն համիյէթինէ միւրաճա'աթլէ, Քէսապ վէ նիվարընատա պուլունան միւհիմճիյն իչիւն լազըմ օլան 1,500 գուրուճու թօխուսմը մէճճանէն իճրա էյլէմէլէրինի բէճա էյլէմիշ իսի, Գօմիսիօնըն մա' էլ մէմուունիյէ վազըֆ օլտըզնա կէօրէ, Իզմիտ վէ Պրուսա Ասաչնորդլարը հազարաթը վէ Զարիֆեան էֆ. միւթէնէվվի' մահալլէրտէ պուլունան թօխուսմըզլարատան գօմիսիօնլար թէչքիլ էյլէմիշլէր, վէ իչլին մուվաֆֆագիյէթի իչիւն քէմալ ը կէրմի իլէ չալըչմագտա տըրլար։ Պու տէֆ'ա թօխուսմը միւճէթթիւնի Ցակոբիկ

էֆ. Գոնտայեան պիզէ 137 գուբոու թօխում թէա-լիմ էթմիչ օլուպ, անլէրի աթիտէքի խայրխահ զաթլարտան ճէմ' էթմիչ տիր. Զէնկիլէր. — Ցա-րուբիւն էֆ. Դարիպեան 25 գուբոու, Տիգրան էֆ. Թորոսեան 10, Նասիպ էֆ. Թրաեան 10, Կարապետ էֆ. Փափազեան 9, Մինաս էֆ. Իշ-խանեան 7, Կարապետ էֆ. Սէօլէզեան 5, Մի-նաս էֆ. Ղազեան 5, Գաբրիէլ էֆ. Մարկոսեան 5, Սարգիս էֆ. Նալպանտեան 5, Համբարձում էֆ. Գօճապըլըգեան 5, Մինաս էֆ. Բաշեան 5, Մկրտիչ էֆ. Աղնանեան 5, Պօղոս էֆ. Փափազեան 5, Վարդան էֆ. Ցարուբիւնեան 3, Մկրտիչ էֆ. Աբրահամեան 2, Կարապետ էֆ. Ադնաւորեան 1, ճէման 107 գուբոու պալատէ զիքր օլունան պէօճէք թօխուտլարը։—Էրմէնի Փաթրիգխանէսինէ Ատանա հապսխանէսինատէն կէօնտէրիլէն պիր թէլէկրաֆ-նամէտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Տէօրթ Եօլու Պնարոս էֆ. Փելիքեան վէ բէֆիդլէրինին սէ-պիլէրի թախլիյէսի իչիւն սուսուր էտէն իրատէ նէ-միհէսինատ Ատանայա էմրնամէ կէօնտէրիլմիչ օլ-մասընա բաղմէն անլէր հալա Ատանա հապսխանէ-սինատ մէվգուֆ պուլունույօրլար իմիչ։ — Ատա-նատան Առաջնորդ վէքիլի թէքրար պիր թէլէկրաֆ չէքմիչ, վէ օրատաքի նա'իպ Մահմուտ 'Ա-սըմ պէյին հիւան ի լսրտմէհինատէն տօլայը մէ'մու-րիյէհինատէ իպղասը հադրընատա Փաթրիգխանէյէ միւսթէհա'իյաթատա պուլունընըմասընը րէճա էյլէմիչ տիր։ —Իւսկիւտարատան Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան վէ Պէօյիւք տէրէտէն Միքայէլ էֆ. Կիւլլապեան երեսփոխան ինթիխապ օլունմըշլար տըր։ — Ա-տանա Մէ'արիֆ միւտիրի մահալլի էրմէնի մէք-թէպլերի իչիւն 7,900 ղրչ. թախսիս էտէրէք մու-ալլիմներին քէնտի թարաֆընատան չէհատէհինամէ ալմալարընը թէքլիֆ էյլէմիչ տիր։ — Ատանատա միւհէմէրիդ օլան էպնիյէնին սիկուրթա պէտէլի հադրընատա տիւն մուհաքէմէ ճէրէեան էտէճէք իսի իսէ տէ, Դեկ. 21ինճի կիւնիւնէ գալմըշ տըր։ Իլք տա'վա Իւնիրն գումհանևասը 'ալէյհինատ օ-լուպ՝ մէղքիւր գումհանևա վէքիլի Մ. Պիօղոսեան քէնտի գօնդիւղիօնլարը թահրիրէն թալէպ օլուն-մըշ տըր։ — Ատանա սէյլապղէտէկհանընա կէչէն կիւն վէրիլէն 3,625 վէ էվվէլքի կիւն թէվտի' օլու-նան 30,650 ղրչ. իլէ տիւն ի'թա օլունան 20,550 ղրչ. իւղերինէ մէճմու'ը թէվղի'աթը 275.000 ղրչ.ա պալիղ օլմուշ տըր։ — Ատանա Մօրաթօրիում միւտաէթի 2 այտան 4 այա իպլաղ էտիլմիչ տիր։ — Էրմէնիճէ ժամանակ զաղէթասը մէվսուգ 'ատա էթտիյի մէնսապի'ինէ 'աթֆէն Տէրսա'ատէթտէ տա-խիլ է էանան օլաճագ էրմէնի 'ասքէրլէրին էտիրնէյէ սէվգ էտիլիպ՝ օրատա թա'լիմ էօյրէնէճէքլէրինի պէյան էյլէյօր։ — Ատանատան Էրմէնիճէ զաղէ-թալարա վարիտ օլան մէքթուպլարընը մէ'ալընա նազարէն ախիրէն Կիւլաէրեան Կարապետ էֆէն-տինին թախլիյէ ի սէպիլինէ գարար վէրիլիպ 'Ապետ օղլու Քէրիմ էֆ. Թէքթար թահթ ը Թէվֆիֆէ ալընմըշ տըր։—Զէյթուն գահթզէտէկհանը իչիւն Պիչիքթաշ Էրմէնի փուգարափէրվէր ճէմ'իյէթի թարաֆընատան 2,500 ղրչ. ճէմ' էտէրէք Էրմէնի Փաթրիգխանէսինէ թէսլիմ էտիլմիչ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—.—

Պէյնէպ. Պէյճիգա գրալընըն վէֆաթընը կէչէն հաֆթա իապէր վէրմիչ իտիք։ Միւթէվէֆֆա ի միւշարիէյհին պէրինճի զէվճէսինատէն իւչ գըզը տիւնհայա կէլմիչ տիր։ Գրալ Լէօփօլտ մու"ահա-իարէն ֆագիր պիր գըզը թէզէվվիւճ էթմիչ, վէ անատէն տէ 2 մահտումը տիւնհայա կէլմիչ իսէ տէ, պու մահտումլարը պա'զը էսպապա պինա'էն թահթա վարիս օլամայարագ, միւշարիէյհին նէբինէ զիքր էթտիյիմիզ վէճհլէ պիրատէրզատէսի Ալպերթ կէչմիչ տիր։ Միւթէվէֆֆանըն 1907 Հոկտ. 20տէ թահզիմ էթմիչ օլտըղը վահիյէթնամէսի ճալիպ ի տիգգաթ օլմազէ, անըն պիր գըսմընը պուրաճզա-տա տէրճ էտէրիզ. «Պանա էպէվէյնիմատէն 15 միլ-հօն ֆրանգ ինթիգալ էթմիչ իտի։ Պէն պու 15 միլհօնը պու կիւնէ գատար հրֆզ էթաիմ։ Պուն-տան պաչգա սէրվէթիմ հօգ տըր։ Վէֆաթընմատան սօնրա պու սէրվէթիմ վարիպէրիմէ ինթիգալ էտէ-ճէք տիր։ Պու վարայը արալարընտա թագսիմ էթ-մէք իչիւն մէպլաղ ը մէղքիւր վահիյէթնամէտէքի արզուլարընմը իճրա էտէճէք զաթ թարաֆընատան վարիպէրիմէ թէսլիմ օլունաճագ տըր։ Պէն Գաթօ-լիք մէզհէպինի գապուլ էթտիյիմատէն, Գաթօլիք օ-լարագ էօյմէք իսթէրիմ։ Ցէթհ ի մէյթ իճրասընը չիատէթլէ րէտտ էտէրիմ։ Նալըմըն էրքէնատէն տէֆն օլունմասընը վէ հիչ մէրասիմ իճրա էտիլմէմէսինի արզու էտէրիմ։ Եէկէնիմ Ալպերթ իւէ միւսթահ-տէմինատէն պաչգալարընըն թապութըմըն արգա-սընատան կիլիմէլէրինի մէն' էտէրիմ։ Սալահ Պէլ-ճիգայը մուհաֆազա պուլունըսըն։ Պանա տա ա-ճըսըն։»

Իրնալա. Բօմատան կազըլըյօր. Կէրէք ա'հան կէրէք մէպ'ուսան մէճլիսինատէ նէնի բէ"իս ի վիւքէյա Մ. Սօնինօ հիւքիւմէթին տախիլի վէ խարիճի մէսէլէ-քինէ տա'իր իղահաթ վէրմիչ, հիւքիւմէթին խա-

րեճի փօլիթիգասընտան պահս էտէր իքէն միւթթէֆիգ տէվլէթլէր իլէ ճարի օլան միւնասէպաթը հասանէնին հիչ պիր ղէմանտա չիմտիքի գատար քէսպի սամիմիյէթ ու ի'թիմատ էթմէմիչ օլտըղընը, վէ Իթթիֆագը Միւսլիմանին միւսալէմէթի 'ումում միյէնին թէ'մինի պագասընա խատիմ պիր 'ունսուրը գավի օլմադտա պէրաէվամ պուլունտըղընը սէօյլէմիչ տիր։ Ինկիլիթէրրա վէ Ֆրանսա իլէ մէվճուտ օլան միւվալաթը գատիմէյէ ախիրէն Ռուսիա իլէ հուսուլա կէլէն մուգաբէնէթին տէ մունզամմ օլարագ, պուքէյֆիյէթին սուլհ ու սալահ իչինն պիր ղամանը ճէտիտ թէչքիլ էյլէտիյինի տէ 'իլավէ էթմիչ տիր։ Մէճլիս ի մէա'ուսանտա հիւքիւմէթին պէյանաթը հագգընտա 'միւղաքէրաթ ճէրէյան էթմիչ տիր։ Պու պէյանաթի միյանընտա սա'յ ու 'ամէլ վէ չըմէնտըֆէրլէր իչինն իքի եէնի նազարէթի իհտասը թէսավվուրը մուճիպ ի իթիրազ կէօրիւմիւչ տիր։ —Բօմատան էֆօ պը Փոլ ղազէթասընա իչ'ար օլունտըղընա կէօրէ, Ավսթրիատա իթթալեանլարա գարշը թէ'ատիյաթ տէվամ էթմէքտէ տիր։ Թրիէսթէնին էն պէօյիւք իթթալիա ճէմ'իյէթի ղայէթի միւ'էսսիր պիր իթիրազնամէ նէշր էտէրէք, Ավսթրիա հիւքիւմէթինին իթթալեանլարա գարշը իթթիխազ էթտիյի զուլմքնարանէ մէսլէքի չիտաէթլէ փրօթէսթօ էթմիչ տիր։ Պու պէյաննամէտէ Ավսթրիա հիւքիւմէթինին իսթիրիա իթթալեանլարը ալէյհինէ րէվա կէօրտիւիւ պիւթիւն նալայըզ վէ ղայր ի միւնսիֆանէ մու'ամէլաթը սայըլտըրըյօր։ Պէյաննամէ 'ունսուրը թարաֆընտան ասլա քէսպի իսթիհդագ էտիլմէյէն պու հադգըզլըղարընն էսպապընը սօրույօր, վէ նէթիճէ օլարագ Ավսթրիատա քի իթթալեանլարընն սէլապէթի միլլիյէ վէ վիճտանիյէսինէ միւրաճա'աթ էտիյօրլար, վէ միլլիյէթլէրինին հիչ պիր ղէման գապիլ մանվ օլամայագաղընը պէյան էյլէյօր։ — 21 Դեկտ. Թարիխիյէ Բօմատան հաղըլըյօր. «Գրալ Վիգթօր Էմմանուէլ կէլէճէք իլք պահարտա պիր սէյհահաթ ինթա էտէճէք տիր։ Միւչարիլէյհ 'պիր ֆիլօ րէֆագաթընտա օլտըղը հալտէ Գօվուսա'ազիմէթլէ Գրալ Էտուըրտը զիյարէթի էյլէտիքտէն սօնրա, Պալթիդ տէնիզինտէ Ալմանիա իմփէրաթօրլյէ միւլագաթ էտէճէք վէ պա'տէհու փէթէրհօֆտա Զարա միւլագի օլաճագ տըր։ Էնտա ի 'ավտէթտէ տախթՇէրպուրկտան կէչէրէք Ֆրանսա բէ'իսի ճիւմհուրը Մ. Ֆալիէրի զիյարէթի էյլէյճէք տիր։»

Մէ-ընէվվէ'է. Մօսգօվատան Դեկտ. 20 Թարիխիյէ եաղըլըյօր. «Ղազէթալար Ռուսիա — Ճափօնիա միւնասէպաթընտա պիր կէրկինլիք մէվճուտ պուլունտըղընը, վէ էլհէվմ Մանչուրիատա Ճափօն 'ասաքիրինին պիրիքտիրիլտիյինի խապէր վէրիյօրլար։» Պէրլինտէն տախի 'այնի Թարիխէ իչ'ար էտիլիյօր. «Լօթէլ Էնցայէր զազէթասընըն Փէթէրսպուրկտան ալտըղը խապէրէ կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի Ագասի չարդա պիր խայը գուվվէթի 'ասքէրիյէ իզամ էթմիչ տիր։ Եալընըզ 50 պին քիչի Իրգուէթյատան սէվգ էտիլմիչ տիր։ — Դեկտ. 21 Թարիխիյէ Աֆանա Իվալէ չու խապէրի վէրիյօր. «Փէթէրսպուրկտան իչ'ար օլունույօր. «Շիմտիյէ գատար Ռուս մաթպու'աթը Ռուսիա վէ Ճափօնիա ասրասընտաքի միւնասէպաթըն չիտաէթլէ կէրկինլէչմիչ օլտըղընտան պահս էթմէքտէ իտիլէր։ Անճագ պու կիւն արթըդ պու կէրկինլիքտէն էսէր գալմամըշ տըր, չիւնքի Ճափօնիա Ռուսիայա թէ'մինաթը գավիյէէ տօսթանէ իզա էյլէտիյի կիւլի, Ռուսիա տախի Ագասի չարդատա եէնի պիր հատիսէ զուհուրընը արզու էթմէմէքտէ տիր։ Էսասէն փէք եաղըն պիր զէմանտէ իթթիհատի օլտըղը գատար սիյասի օլան վէ Ագասա ի չարդատա պու իքի մէմլէքէթին արասընտաքի իմթիյաճաթը քեամիլէն հալ էտէճէք պուլունան պիր մուգավիլէ ի թիւճարիյէ իմզա էտիլէճէք տիր։» 'Այնի Թարիխլէ Փարիստէն եաղըլըյօր. — «Պերլինէր Թահլեպլատ ղազէթասընըն պէյաննընա կէօրէ, Ալմանիանըն 1910 սէնէսի 'ասքէրի պիւտճէսի միւսթէմլէքաթ տախիլ օլմատըղը հալտէ, 1,391,482,286 մարգա պալիղ օլույօր։ Պու մէպլաղը 'ազիմին 800 միլիօն մարգը օրտույա, 434,078,223 մարդը պահրիյէյէ, վէ 148 միլիօն գատարը տախի միւթէգա'իտ 'ասքէրլէրէ թախսիս էտիլմիչ տիր։ Պու սէնէքի պիւտճէէ կէչէն սէնէքինտէն 31 միլիօն ֆազլա օլուպ, Ալմանիա իդթիտարը մալիսինին փէք միւհիմ պուլունմատըղը պիր զէմանտէ թէրթիպ էտիլմիչ տիր։»

1909, Դեկ. 9/22

ՍԱՐՐԱՖԻՑԻ. էսհ միւպէտ. գինաը.			Լ. Օ.	102	31
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.		»	Ցրգ.	216	75
Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ էմիթալսին			»	313	
Բ.	»	»	»	260	50
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս			»	432	
Մէճլիսիյէ ղրչ.	108	7	Դրըմից ղրչ.	50	
Մէթալիք ղրչ.	101		Լիրա Ինկլիզ »	110	8
Կիւմիւշ ունգգ. »	103	20	Կմչ. Ճնթ. Նսը »	60	
Նաիփոլէօն	87	15	Գարպօն գա'իմէ	8	60

Միւտիր ի մէս'ուլ Ս. Գ. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ
Ա. ՑԱԿՈՐ ՊՕՑԱՃԵԱՆ ՄԱԹԹԱ'ԱՍԸՆՏ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՄԸՇ ՏԸՐ
Ֆիննամանըլար եօգուղը Ամերիգան խան

Դեկա. 27 1909. ՝ԻԼԱՎԷ Ի ՀԱՎԱՏԻՍ ՃիլԼ 52, Նօ. 52

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Գուրպան պայրամը ալայը Նուսրէթիյէ ճամիսինտէ իճրա օլունմըշ տըր։ Մու՛այէտէ մէրասիմի իճրասը իչիւն վիւքէլա, ա՛նան վէ մէպ՛ուսան ըէ՛իս վէ ա՛զալարը, էրքեան վէ իւմէրա ի ՛ասքէրիյէ, ՛իւլէմա վէ բու՛էսա ի բուհանիյէ սերայը հիւմայուն ՛ազիմէթլէ, թէչրիֆաթ մէ՛մուրլարը վասըթասըյլէ իսթիդպալ օլունարադ, թախսիս օլունան մահալլէրտէ ախզ ը մէվգը՛ էթմիշլէր տիր։ Էն սոնրա միլէ ի մուխթէլիֆէ բու՛էսասը քնաֆէթէն մու՛այէտէ սալօնընա կէլէրէք։ Բում փաթրիդի նամընա Անթալիա մէթրոփոլիտի Գոնսթանթինօս վէ էրմէնի փաթրիդ վէքիլի Տ. Ղեւոնդ Վր. Թարաֆլարընտան պիրէր նութգ իրատ օլունարադ թէպրիքնաթ իճա էտիլմիշ տիր։ Զաթ ը Շահանէ ճիւմլէյէ խիթապէն պէյան ը մէմնունիյէթ էյլէմիշ, վէ բու՛էսա ի միւամիլէյհիւմ սալօնտան միւֆարադաթ էյլէմիշլէր տիր։ — Փո՛ղէ՛ զաղէթասը Պայրամ միւնասէպէթիյլէ մապէյն ի հիւմայուններտա իճրա էտիլէն մէրասիմի թէպրիքիյէտէ Փաթրիդ Եօսքիմ էֆէնին պիզզաթ հաղըր պուլունմայըպ տա վէքիլ կէօնտէրմէսի բահաթսըզլըղընտան իլէրի կէլմիշ օլմայըպ, անճադ հիւքիւմէթ թարաֆընտան Փաթրիդխանէ իմթիյազաթընա քէմաֆի իւս սապըդ բի՛այէթ էտիլէճէյի հագդընտա րէսմէն վէ միւքէրրէրէն վա՛տաղարտա պուլունմըշ օլտըղը հալտէ, պիլ՛աքս վիլայէթլէրտէքի մէթրէփոլիտլէրտէն վարիտ օլան մէքթուպլարտա մէ՛մուրիյն ի մահալլիյէնին պէյանաթը վագը՛ա իսլաֆընտա հարէքէթ վէ էհաւի ի իսրխոթիյանիյէյի թավէհհատ տէվամ էթմէքտէ օլտըղընտան հասըլ օլան նէ՛ս ու քէտէրինտէն իւլէրի կէլտիյնի պէյան էտէրէք, պու պապտ պէթէքպար հիւքիւմէթին նազար ը սիդգաթընը ճէլտ էթմէքտէ տիր։ — Մալիյէ նազըրը ճավիտ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի կէչէն Սալը կիւնիւ Բումանընանընդ Փէնէս Մո՛ւ[illegible]վափօրըյլէ Քէօսթէնճէյէ ՛ազիմէթ էթմիշ տիր։ Տախիլիյէ, ՛Ասլիյէ, Մէ՛արիֆ նազըրլարըյլէ պիր չօգ ղէվաթ ը միւթէպէրէ թարաֆընտան թէչէքքո՛ օլունմըշ տըր։ — Թանսէյօր քի. «Պիր րիվայէթէ կէօրէ, խագան ը մահլուլ՛ըն Ա.յտըն վիլայէթի տահխիլինտէ քա՛ին Թօրպալարտա Իզմիր-Տինար խաթթը պօյունտաքի տարափսինի տաթըն ալմադ իչիւն պիր Ալման հէյ՛էթ ի մալիյունը հուսուսլէ կէլմիշ իմիշ. զայէթ վասի՛ օլան պու տրազի օրալարտա պիր Ալման գօլօնիսինին իսքևանընա քիֆայէթ վէ խըտմէթ էտէճէք իմիշ։ Պունտան պիր գաչ սէնէ մուգաատէմ իսէ Թիւրքիա հիւքիւմէթի պու չիֆթիլիքլէր իւզէրինէ պիր զրա՛աթ մէքթէպ ի ՛ալիսինի թէ՛սիս էթմէք ֆիքրինտէ իտի։ Պունտան պաշգա Թիւրքիա հիւքիւմէթի Ալմանլարըն, Անատօլու տահխիլինտէքի էն վէնկին հավալինին էօթէսինէ պէրիսինէ տաղըլարագ միւսթա՛մէրլէր թէչքիլինէ փէք ֆէնա պիր նազարլէ պագտըգլարընտան, Ալմանիա սէֆարէթինին թէ՛նիտաթընա բաղմէն, պու թէչէպպիւսին փէք չօգ միւչքիլաթա օղրայաճաղը չիւպհէսիզ տիր։» —Սէլանիքտէն թէ՛մինէն պէյան օլընտըղընա կէօրէ, ի. վէ թ. ճէմ՛իյէթի էրքեանը մուհիմմէսինտէն Տօգթ. Նազիմ պէյ Մաքէտոնիայա մուհաճիրին ի Իսլամիյէ իսքևանը հագդընտաքի ֆիքրինի մէվգը՛ ի իճրայա գօմագ իչիւն սարֆ ը մէսա՛ի էթմէքտէ տիր։ Պա՛զը մա՛լիւմաթա նազարէն, Տր. Նազիմ պէյ Պօսնա, Պուլկարիսթան վէ Բումանիատան Մաքէտոնիայա 400 պին Իսլամ մուհաճիրի ճէլպ էտէպիլմէք իւմիտինտէ պուլունդյօր։ —Միւթէվէֆա Կրան Տիւդ Նիգօլանըն ճէնազէսինի համիլէն Բումի մահ ը հալըն 18ինտէ Պօղազլարտան կէչէճէք վէ պա՛տէհու ՛ավտէթ էտէճէք օլան Բուս զըբհլըսընըն միւրուրընա բուխսաթ ի՛թասը հագդընտա Բուսիա սէֆարէթինին Պապ ը ՛Ալիսէն վուգու՛ պուլան իլթիմասը իւզէրինէ մէզգիւբ սէֆինէնին սէֆարէթին իլթիմասը վէճհլէ Պօղազլարտան միւրուր ու ՛ուպուրընա միւմանա՛աթ օլունմամասը գարարլաչարըլմըշ, վէ օլ վէճհլէ քէյֆիյէթ ՛արզ ը ՛աթէպէ ի ՛իւլեա գելընմըշ տըր։

Էրմ. ճէմ. Պունտան իլճի սէնէ ագտէմ Ամէրիգա խալխ թիւճճարը Թավշանճեան Ծովհաննէս էֆ.յի գալթ էտէն Պետրոս Համբարձումեան էլէգթրիդ վասըթասըյլէ ի՛տամ էտիլմիշ տիր։ — Մէզահիզ միւտիրի Պէհա Պէյ Դատըքէօյտէ միւսթաֆիա Փաթրիդ Դուրեան Սընըն խանէսինէ պիլ ՛ազիմէ միւչարիէյհ իլէ նազըր պէյ Թարաֆընտան պիր միւլագաթ իճրա էյլէմիշ, վէ պիր ան էվվէլ մագամընա ՛ավտէթ էթմէսինէ արզու պէյան էթմիշ տիր։ Փաթրիդգ ի միւչարիէյհ քէնտի իսարը մահզա ատալէթին իճրասը վէ պաշլըճա միւսէպպիպլէրին ճէզալանտըրըլմասը օլտըղընը թէքրար էտէրէք, պու տա մէմլէքէթին ասայիչի նօգթա ի նազարընտան էհէմմ օլտըղը պիլ պէյան պիր ան էվվէլ պուլունուն մէվզը՛ ի իճրայա վազ՛ընը կէօրմէյէ արզու պէյան էյլէմիշ, վէ ՛ալէ խուսուս Ատանատա պա՛զը մէ՛մուրիյն վէ մահզա Ասաֆ հագդընտա իճրա օլունանմուհաքէմէ նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ օլտըղընը սոյ-

լէմիչ տիր ։ — Երուսաղէմ տեղապահը Տ. Դանիէլ Վ. րէգիագաթընտա Տէրիսա'ատէթ վէքիլի Տ. Սըմբատ Վ. իլէ Պարգեւ Փափազեան վէ փաթրիդխանէ գափու քէհեասը պուլունտուղը հալտէ Պապ ը Այիչ պիլ 'ազիմէ Սաորա'զամ հազրէթլէրի օրատա պուլունմատըղընտան Տախիլիչէ նազըրը Թալ'աթ պէյ իլէ միւլագաթ էյլէմիչլէր ։ Մէպ'ուսանտան Վարդգէս վէ Մուրատ էֆէնտիլէր տախի օրատա պուլունուպ՝ միւմայիլէյհիման տախի Տեղապահըն իյիա ի մէ"մուրիյէթի իչիւն լազըմ կէլէն սուհուլէթին ի'թասընը րէճա էյլէմիչլէր ։ Մու"ախխէրէն 'Ատիչէ Նէզարէթինէ 'ազիմէթ օլունուպ՝ մէզահիպ միւտիրի պէհա պէյ իլէ միւլագաթ վուգու' պուլմըչ, վէ միւմայիլէյհ տախի հէր կէօնա թէսհիլաթը կէօսթէրէճէյինի սէօյլէտիքտէն սոնրա , 3 վարդապետլէրին վանքտան չըգարըլմասընա տա"իր Երուսաղէմ մութասարրըֆընա թէլէկրաֆլէ պիլտիրիլտիյինի , վէ լազըմ կէլէնին իճրա օլունաճաղընը սէօյլէմիչ տիր ։ Դ. վարդապետ օրատան տօղրուճա վափօրա կիտէրէք Երուսաղէմէ միւթէվէճճիհէն հօլա չըգմըչ տըր ։

1909 ՍԷՆԷՍԻ «ԱՒԵՏԱՐԵՐ»ԻՆԻՆ ՓԻՀՐԻՍԹԻ

ԷՏԵԱՆ Ը ՄԻԻԹԷԼԻՓԷ 1067։

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ

Ալպուսթան 304. Ա.յնթապ Փրօ. էյթամխանէսի 234. Ատափազարը-Հայուհաց վարժարան 125. Ա.Ֆ. Գարահիսարտան 391. Բիւթանիա Իթթիհատընըն սէնէվի մէճլիսի 690. Էրզինկեանտա չօպան Թախսիսի 1062. Թալաս խասթախանէսի 20. Թամըզ 213. Կարմուճտա չօպան Թախսիսի 18. Կիլիկիա Իթթիհատը քիլիսէլէրինէ 276. Հաճըն տա"իրէսինտէն մագթուլ տիւշէն վա'ըզլար 1063. Հիւսնիմանսուրտա չօպան Թախսիսի 19. Հուրրիյէթին սու"ի խթի'մալը 256. Մարաշն սթամպոնը 59, 78, 98, 119. Մէրզիֆուն թէլգիր ի պէշարէթ հէյէթի բաիօրթը 389. «Սալէմ» 979. Սէյհահաթ 977. Վէր. Սարգիս Թօրեան 390. Վէֆաթ 980. Փրօֆ. Սարգիս Լեւոնեան 977.

ԽՐԻՍԹԻՑԱՆ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ

Խրիսթիյանլըղըն 1907-8աէ էթթիյի թէրբագը 126.

ՀԱՑԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

Անըն էլլէրի 290. Անլէրէ կիւվէնիյօրըմ 52. Անտէս տաղլարընտա Քրիստոս 289. Ատէմլէրին պիր ափլիլի 749. Եարընա գատար պէգլէ 967. Էլ գօնուլմամըշ, ամմա վագֆ ը նէֆս էյլէմիչ 573. Էյի չէյլէր ալուչուն 488. Էվսաֆ ը գաթիյէ վէ դուվվէթ 641. Թաղրիպէն իքի միլիօն 'ասքէրին գօմանտանը 771. Թէվպէ , մաղֆիրէթ վէ գուսսիյէթ 33. Թրէնի տուրտուր 336. Իւչ գա'իտէ ի քիւլլիյէ 838. Կէնճ գահրէման 52. Ճափօնիալը պիր գօմանտանըն պա'զի քէլամլարը 662. Ճէսուրանէ 'ամէլլէր 52. Մուհապէթ պուլունան եէրտէ Ալլահ վար 859, 887, 907, 927. Ծիսուս վէ Ծուղա 858. Նի"չիւն տօսթլարընը զայ' էթտի 709. Շազ ու մէսրուր պիր մաղազա 574. Շու'ա ը չէմատէն պիր զըսմ 379. Պիր հարամինին 'Ահա ը Ճէհաթի 684. Պիր տու'ա մէճլիսինին իխլալը 380. Միւքիմ ինքեար 797. Սօպանըն հանընտա 8. Տիւչիւնճէլի օլմագ բուհու 709. Րէքէրի 603. Փարա գազանմագտան էյի տիր 730. Փէտէր իչիւն տու'ա էթմէք 966. Քէնտիսինի վէրէն ատէմ 115 ։

ՄԻԻԹԻՆԷՎԻ'

Ա.մէրիգան Ք. Մուգատէս չիրքէթինին Շարգ ա.ճէնթասը 100. Ա.մէրիգատա օլան Էրմէնիլէրէ պիր տա'վէթ 344. Ասֆուրիյա խասթախանէսի 214. Գօրէատա խրիսթիյանլըգ 51. Եէնի Թիւրքիա 483. Զէյթունըն ահվալը հազըրէսի 235. Էլլի սէնէտէն պէրու Ներփուէթ վալիլիյի 599. Կէնճլէրէն Նրիսթիյան չիրքէթինին պէն էլ միւել էթթիֆագը 773. Կիլիկիա քիլիսէլէրինէ իլան 216. Հէյաըն վէ Մօյսարթ 143. Ճէսուր պիր կէնճ 75. Մա'լիւմաթ ը միւթէնէվվի'է 234, 520. Մա'լիւմաթ ը նաֆի'է 344. Մէչրութիյէթ վէ Իսլամիյէթ 891. Մէպ'ուսան մէճլիսինին տէվրէ ի իճթիմա'իյէսի վէ Թայֆ 823. Պիր թէճրիպէ ֆասլը 354. Սաաէ պիր հիսապ 80. Սաաթա'զամընն թահրիրաթ ը 'ումումիյէսի 716. Սիւ"ալ ճէվապլար 304. Տու'ա 641 ։

ՄՈՒՀԱՐԲԷԱԹ

Աբրահամըն վէ Մովսէսին վագրթլարը հագղընտա եէնի մա'լիւմաթ 211, 232, 294. Ալլահ 'ալէմին միւտիր ի մութլագը տըր 839. 'Ա.ճէպա նի"չիւն 534. Ա.մէրիգայա հօլճուլըզըմ 645. Ա.մէրիգայա կէլմէք իսթէյէն էրմէնիլէրէ իխթարաթ 210. Ա.մէրիգայա հիճրէթ էտէնլէրէ պիր գաչ սէօզ 799. Ա.մէրիգատա էրմէնիլէր 1017. Ա.մէրիգատա Քրիստոսըն քիլիսէլէրինին միւթթէհիտ մէճլիս ի 'ումումիսի 94. Այա Սօֆիա ճամի'ի 11, 36. Անթաքիա հատիսէսի 470. Անատէրունատա իլթիչաթաթ 668. Աչըգ պիր մէքթուպ 275, 500, 974. 'Ավամմ ը նաս արասընտա միսիօնէր զայրէթի 9. Ատանա զըթալընտան վարարտիսէ օլան քիլիսէլէրիմիզէ 557. Ատանա իչիւն մէրսիյէ 695. Ատանա հատիսէսինէ տա"իր պիր պէյաննամէ 667. Ատանա հէյէթ ի թէֆթիչիյէսինին մազպաթասը 695, 784. Ատանա չէհիտլէրինէ 647. Ատանա սիկուրթա մէս"էլէսի 1040. Ատանա վալի վէքիլի ճէմալ պէյին նութգը 803. Ատանատա եէվմի փօսթա 1127. Ատանատան մէքթուպ 784. Ատանա

վագը'սը 407. Ատանա վիլայէթի դըթաղըն միւս սէպպիսի քո՛մ տիր 518. Արգ ը թէչէքքիւր 558. Արգ ը ֆելխաթինէ սէյեահաթըմըզ 207. Ա֊ֆաթ 818. Գահիրէյէ էսիր կէօթիւրիւլէն պիր էրմէնի չօճուղը 627. Գահրէման Մահմուտ էֆէնտի 535. Գընճըլար 432. Գըպրըստա էրմէնի միւլթէհիլէր 801. Գըրըգխան վէ Պէյլան ճիվարը վագը'սը 471. Գըրըգխան֊տան մա'լիւմաթ 540. Գօզան հատիսէսի 408. Գօզ օլուգլու Ցարութիւն 844. Եէնի Թիւրքիատա եէնի թա'լիմ ու թէրպիյէ 145. Եէնիչէրիլէր 448, 468, 492, 517, 536, 553, 580. Եէրէ պագան նա՛սըլ գուրթուլտու 486. Եըլտըզտա փօլիսիյէ մէքթէպի 1061. Երուսաղէմ պիր եօլճուլուգ 452. Եօլճուլարա 781. Եօրղունա բահաթ 607. Զէյթունէ 449. Զէյթունլի իչիւն նէլէ՛ր լազըմ 146. Էյթամըն ի՛սանէսի 588. Էյ վաթան ը ադամէս 872. Էն ճիւզ՛ի չէյսէ վէ էօլիւմէ պատար սատըգ օլ 122. Էվլէնմէ֊միչ դըզլար 1087, 1104. Էրմէնի ֆահանը 495. Էրմէնի միլլէթիէրվէր կոլսակյութիւնլար 270. Էրմէնի մուհաճիրլէրէ իխթարաթ 1060. Էօլէնլէրէ էօլաիւրէնլէր 472. Թա'լիմ ու թէրպիյէնին նիչանկեահը 385. Թարսուս անվալը 734. Թարսուս հատիսէսի 430. Թէլէֆաթ 14, 34. Թէհզիպ ի ախլագ 164, 185. Թէչէքքիւրնամէ 715. Թիւրքիատա կ. ի. չիրքէթլէրինէ 951. Թիւրքիատա տինսիպլիք 1085, 1102. Թօփրագ 555, 581. Ի՛անէ էֆէնտի 820. Իթթիհատը 'Օսմանի 843. Իլահի ա՛լէմնէթ ա֊ատմըլար 1059. 'Իլմ վէ տին 575. Իմրա՛ահատա թէ֊խիրին սու՛ի թէ՛սիրի 123. Իսթանպօլտա փօլիս մէքթէպլինին քիւչատը 666. Իսպարաթը Հուրրիյէթ 97. Իսմէր իսթիպտատը 623. Լինգընըն էսթարը 323, 337. Խաչըն զալիպ թարաֆը, կախօտա թախթ 'էօմրիւ 320. Խրիսթիյան հայաթընտա թէ֊րագգը 972 կէպէն 1123. կէօքճէն 782. Կիլիկիա չէհիալէրինէն 871. Կիլիկիատաքի ատաթլարա 500. Կրիֆէթ Ճօն 167, 187. Հագիզի իլթիրաքիյատն ֆըրգասը 12. Հագիզի հուրրիյէթին մէնչէ՛ի 689. Հագիզի նէզաքէթ 841. Հալ ը նէզահէթտէ օլան պիր խատթա 58. Հաճըն մուհասէբէսի 538. Հա՛ճընկըսը էվվել, 'ատալէ՛թ մի, եօգսա մէրհամէ՛թ մի 975. Հասանպէյիյի պիյարէթ 1106. Հէյ՛էթ ի մէպ֊'ուսանա 275. Հէր չէյսէ հատաիմիզի պիրլիմ 820. Հուրրիյէթ միւդէսի 16. Ղայպ էտէն քո՛մ տիր 557. Ղուկաս Ինճիլինտէքի գարըլար 274. Ճէպէլ ի Պէ֊րէքէթ տաղլարընտան մէքթուպ 693. Ճէպէլ ի Պէ֊րէքէթտէ պիր եօլճուլըզ 498. Մաթէմդէսէ հէմչի֊րէլէրէ 560. Մա'լիւմաթ փարչալարը 186. Մէլէ֊քիւթ Ռուլան 447, 969, 996, 1015. Մէյ'ուս վէ մէֆթուրլարա 778. Մէրսինտէն մէքթուպ 711. Մէրքէզի Թիւրքիա գօլէճի վէ վաթանըմըզ 869, 888. Միզրօպալար — կիզլի կիւնահար 249. Միւլի հայա֊թըմըզտա 'ա՛յլէ 'ալագատը 1105. Միւսաւաթ վէ Թիւրքլէր 273. Միւսթաֆվի թէհարըի 755. Մուխ֊թասար թէրճէմէ֊ի հալլեր 754. Մր. Մայըրըն պիր վա'զը 242. Ցիսուսա խապէր վէրտիլէր 735. Ցի֊սուս Քրիստոս պըյամ էթտի 302. Ցովակիմ էֆ. Գայտեան 798. Նալէ ի վաթան 931. Նէյէ՛ր կէօր֊միւմ 776. Նէվճիվան պիզզաթ քէնտիսի 731, 751. Նէվչէհիրտէ պիր հատիսէ ի միւ՛էլլիմէնին մէն'ի 450. Նիւ Եօրգսա քէօվէքչիէրին ահվալը 387. Շար հատիսէսի 587. Շէհիրլէր զիքրինէ 870. Շէհիրէ֊րմիզին վիքրինէ 469. Շէկիա վա'ըզլարըն եէրինէ քո՛մլէ՛ր կէչէճէք 909. Շէկիա վա'ըզլարըն զէվճէլէ֊րի հէմչիրէլէրիմէ 714. Շուենտան պունտան 1126. Չօճուգլար վէ աէն'աթ 733. Չէօքմէրզիմէնտէն 1088. Չէօքմէրզիմէնտէն պիր մէքթուպ 496. Պա'զը նուֆթզլարտան իդթիպասաթ 780. Պաղչէհէն պիր մէքթուպ 452. Պանաբրմա 148. Պէյն իլէ ֆիքրին 'ալագասընա սա՛իր իքի նազարիյաթ 1038. Պէյն պիր չիֆթ 'ուզվ 1124. Պէյն վէ ֆիքր 910. Պիզէ կէօնտէրիլէն պա'զը պէնտէրտէն մուգթէպէսաթ 124. Պէրնտէն պիր մէքթուպ 863. Պիր էրմէնի գահրէման գըզ 585. Պիր թասհիհ 736. Պիր մէք֊թուպ 147. Պիր քահանանըն վա'զընտան 298. Պրուսա էյթամխանէ ի Շարգի 77. Սէրվէթ վէ իգ֊թիհատ ուսուլլարը 411, 428, 494. Սէյեահաթ 977, 999, 1065. Սիյասի 'ալէմտէ սուլհ մո՛ահէ֊տէլէրի 301, 322, 342. Սիյասի իխթիյալար 866. Սօսիալիզմ 410, 426, 950, 1035, 1084, 1120. Վա'զըն համագաթը 466, 490. Վալիտէլէրէ մէք֊թուպ 38, 117, 205, 296, 383, 577, 911, 1057. Վեր. Ճօրճի չէմմաս 450. Վեր. Ն. Հազինեան 774. Վեր. Սթէֆանոս Ասլանխաս 932. Վէրէմ 254. «Վուրուլամ տա կիտէր չու քէօր գարըյա նար֊սըմ էտէրիմ» 821. Տէմիրտէն պիր իրատէթ 252. Տէվր ի Ճէնիա միւթալա՛ասը 14. Տէրս վէրմէք ու֊սուլլարը 867, 890. Տէրսմէնտլէրէ 582. Տիյարը֊մըզտա մէչրուէթիէթ վէ թա'լիմ ու թէրպիյէ 664. Տո՛ա հաճթասը 930. Տր. Ճօրճ Մէթխսըն 1019, 1037, Տօգ. Նահապետ Թապիպեան 40. Տօգթօրա իթա՛աթ էտէլի՛մ մի 143. «Ր֊ուհանի 'էօմրտէ մու֊վաֆֆագիյէթին թարիգի» 579. Փաթիչահ օլան Նազարէթլի Ցիսուս 381. Փարիս սէֆիրինին պէ֊յաննամէսի 626. Փրօֆ. Ս. Լեւոնեան 515. Փրօֆ. Ս. Լեւոնեանըն զիքրինէ 604, 624. Փրօֆ. Ս. Լե֊ւոնեանըն թէրճէմէ ի հայ՝ 642. Քեսապտան պիր մէքթուպ 1108. Քիլիս 803. Քիլիսէլէրէ պիր միւ֊րաճա՛աթ 912. «Քիլիսէմիզի նէ՞ հափալըմ» 340, 360. Քիլիսէ վէ ճէ՛մա՛աթլարըմըզ 299. Քիլիսէ վէ մէքթէպլէրիմիզ քո՛մլէր մէն՛ուլ տըր 753. Քրիս֊տոսըն իլք կէլիշի իչիւն տիւնեանըն հաղրըսանմասը 55. Ֆագիրլիք մէ՛նէլէսինին հալլը 687, 709, 732,

776. Ֆէնն ի թէպապէթին սօն 'աճայիպաթը 318 361. Ֆրանսանքն ազատ Ինճիլի քիլիսէլէրի էթթիհատընքն իման իգրարը 606։

ՊԷՆՑ Ի ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ

Աբրահամ Լինգըն 157, 177, 197. 225, 265. Ալէմին տինճէ նապզը 510. «Ալահըն էվվէթի» 353. Ախլագի վիյանըմըզ 677. Ամէրիգան Պօրտըն 100նճի սէնէվի իթթիմա'ը 1051. Ամէրիգատա թէրազգըյաթ ը տինիյէ 990. «Ամպա Փէտէր» 333. 'Ասքերի հայաթըն միւչքիլաթը 1010. Ատանատա տար իւլ էյթամ'ը 'Օսմանի 922. Գալ'ա ի Սուլթանիյէ 137. Գավանիյն ի միւզաքէրաթ 30. Գարիյունըմըզա չախսի պիր ակօզ 1118. Գըյամ էթմիչ օլան Քրիստոս 313. Եէնի մէքթէպ սէնէսի 745. Եէնի 'Օսմանլը Փատիչահը 373. Ջէմանէ գահրէմանլըզը 551. Էճնէպի մէքթէպլէր վէ տին թա'լիմի 285. Էմէքտար պիր միսիոներին փէյդամը 921. Երմէնիլէրին իմանը 1012. Երմէնի խայրիէրվէր իթթիհատը ուսմուսիսի 1031. Թա'լիմ ու իման մադամընտա թէպէտտիւլաթ 835, 855, 883. Թէչվիգամիզ 'ալամէթլէր 422, 443. Թէրագգըփէրվէր պիր ձէմ'իյէթ 620. Թիւրքիատա Ինկիլիզ սէրմայէսի 747. Թիւրքիատաքի վագը'ալարա տա'իր Ամէրիգա ղազէթալարընըն պէյանաթը 463. Իսթարա տիգգաթ էտիլէճէ՛ք մի 815. Իման, տու'ա վէ օրուճ 961, 989. Իսմիտպախչ պիր թէչէպպիւս 1078. Իքի ղէրղէլէրին հիքայէսի 1077, 1097. Խրիսթիյան 'անասըրըն վազիֆէսի 1117. Կէնճ գալմագ 941. Կիլիկիանըն ահվալը 405. Կիլիկիանըն իսթիյաճաթը 378. Կիլիկիա չէհիտլէրի 403. Կիրակի մէքթէպի վէ թա'լիմ ու թէրպիյէ 903. Հագիգի գահրէմանլար 376. Հալը հաղըրտա վազիֆէմիզ 421. «Հայկական ճգնաժամն» 180. Հիճրէթ էտելի՛մ մի 597. Հիւքիւմէթի մէչրութէ 637. Հուրրիյէթ ի մաթպու'աթ 659. Ճիւմլէ էրմէնիլէրին կաթողիկոսը Մատթէոս Իզմիրլեան 531. Մաթպու'աթ հուրրիյէթի 159. Մահմուտ Շէվքէթ փաշա իւէ միւլագաթ 513. Մէքթէպլէրիմիզտէ յեղափոխական ճէմ'իյէթլէր 49. Մէքթէպ մէս'էլէսի 549, 569. Մ. Թ. Գօլէճի 267. Միլլի կուսակցութիւնլարտան նէ՞ մէ՛մուլ էտերիզ 813. Միսիօներլէրտէն նէ՞ մէ՛մուլ էտերիզ 944. Միսիօներ մէքթէպլէրի 881. Միւ'էսսէսաթ ը 'ալիյէ ի թա'լիմիյէ վէ հուրրիյէթ 679. Միւնքիր ի պիւլահլարըն տէլիլէրինին մա'նասը նէ՞ տիր 901. Միւսլիմանլըդ վէ Խրիսթիյանլըդ արասընտա միւչաիհ ճիհէթլէր 1049. Ծիսուս Քրիստոս քի՞մ տիր 69, 89. Ծովհաննէս Կալվին 725. Նա՞սըլ թէտավի էտելիմ 705. Նա՞սըլ իչլէյէլիմ 529. Նէ՞ եափալըմ 406. Նի՞չիւն եալընըզ երմէնիլէր 461. Ուխրէվի հայաթ 315. Ուչմադ մաքինասը վէ սիւյասիյաթ ը 'ալէմ 728. Պին տօղուզ եիւզ օն (1910) սէնէսի «Ամէտաւեր»ի 1010. Պիրիպիրիմիզի անլայալըմ 617. պիրի պիրիմիզի նա՞սըլ անլայալըմ 657. Պիր կէօնիւլլիւնիւն միւվասէլէթի 924. Պուհրան ղէմանըմըզ 374. Պու սէնէնին մէս'էլէլերի 2. Սայը ճէտիտ 1. Սիյասի թէպէտտիւլաթ 401. Սիյասի հայաթ վէ տին 200, 227, 245. Սուլթան Մուհամմէտ ի խամիս 374. Սօղադ ախլագը 109. Վահրիճ վարդապետ 29. Վարդապետական Միութիւն 4. Վեր. Ֆ. Պ. Մէյըր—Մէչհուր պիր միւպէյյիր 229. Տէվր ի մէչրութիյէթաէ իւք սէնէ 639. Տինի պիր ահէնկ ի մուսիպի ճէմ'իյէթի 316. Տին վէ թէպապէթ 765, 793. Տին վէ իթթիհատը 'անասըր 833. Տիրիզ ի 'ատալէթ 571. Տօղ. Ճ. Ֆ. կրին 181. Տօղրու պիր բափօրթ 619. Րուսիատա հուրրիյէթ ի տինիյէ 707. Փրօթէսթան ինգլեզալը 4, 31, 71, 91, 111, 138, 162. 181. Փրօֆ. Սարգիս Լեւոնեան 441. Քիթապլար վէ քիթապլար միւթալա'ասը, պիր էվ քիւթիւպխանէսի 963. Քիմէ կիւվէնէլիմ 481, 509. Քրիստոս ունուտուլույօր 853. Օգոֆօրտատա Խրիսթիյան թալէպէնին պէյն էլ միլէլ պիր իճթիմա'ը 767. Ֆրանսատա տին վէ հիւքիւմէթ 1029։

ՖԷՆՆԻՑԱԹ

Ագըլը մայմունլար 358. Արքեպիսկոպոս Այրլէնտ 515. Եէվմի զագէթալար 489. Նըլտըզլար 'ալէմինին վիւա'ը 203. Թա'ամատան զէհրլէնմէք 381. 'Իլէլ ի միւսթէվիյէ գարչը մուհարէպէ 967, 1034, 1056, 1082, 1109. Իչթիհայը ալըշտըրմագ 1102. Կէնճլիյի մուհաֆազա էթմէք 116, 142. Հայաթըն սըրրը 575. Մէլիքէ Թիլէնին մէզարը 380. Մուճիպ ի մէվճ օլան վէ էթ նէյէն ֆիտանլար վէ չիչէքլէր 425. Զօճուզլար վէ թա'ամ 381. Զօճուզլարտա գալագ խասթալըզը 381. Պէյն էլ միլել պիր զրա'աթ միւ'էսսէսէսի 248. Պիր քէօր կէնճին 'էօրբիւ 750. Պուրուն խասթալըզ թօխտամլարընըն սիւզկէճի տիր 818. Վէրէմ 'իլէթինէ գարչը տիւնեանըն միւճահէտէսի 53, 75. Վէրէմ 'իլէթինին մէն'ի 772. Սինէքլէր 929. Տիւնեանըն քիմեախանէլէրինտէ պուլունան Բատիւմըն մըգտարը 248. Բայթ պիրատէրլէրտէն ալընաճագ տէրս 446. Ֆէննի թէպապէթին թարիխի 685. Ֆօսֆոր գիյալը կէօզ 249։

Միւտիր ի մէս'ուլ Ս. Գ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ.

Ա. ՑԱԿՈՐ ՊՕՑԱՃԵԱՆ ՄԱԹԹԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱԳ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

.... Ֆիճճանճըլար Խօգուղը Ամերիգան խանութ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽԱՉՈՒԼԵԱՆ

Պէօյիւք Չայ մաղազասը Խոթանոլոլ, ձկլալ պէյ խանըն ալմընաս։

Պու մաղազաս ամէնքան Չայլար, ծօղրուսան Զինաէն, Սէյլանսան, Հինտոսթանսան, Ճաւասան վէ Ճափոնսասան կէթիրիլիր։

Չայլարընըզըն Թազէլիկի, բա՛յնա վէ լէզզէթի էն միւչքիւլիէնալէրի պիլէ խօշնուա կաէր։ Պախուսուս մախլուպիյէթընը արայընըզ քի, պունլարը սաթի աղ վէ չօդ մըգաարաս վէ կէվչն ֆիյաթլէ սաթարըզ։ Միւսաֆիրլէրընիզէ մուժիրր իչքիկէր եէրինէ անկէրէ մուֆթա Չայլար իքրամ կաինիզ։ Մարգասընա սիպարիշ կաիլէ։

Կ. Եավրուեան, Ց. Խաչուլեան 50—50

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1910
21 դեկտեմբեր հինգ

Մուֆասալը $3\frac{1}{2}$ ղուրուչ, մուխթասարը 60 փարա ուր։ Հասըլաթը Շարգ էյլամխանկսինէ թահսիս օլունմըչ ուր։ Պու ղուշնամէ 352 սահիֆէսին 'իլաւէթի օլուպ, հէր ճիհաթէն վէ սինեմաէն վէ սընֆսան օլանլարա վէ հէր հալ ու քէյֆիյէթէ միւնասիպ վէ մէֆիտ ուր։ Ղուշնամէյէ միւթէ'ալլըզ մա'լիւմաթսան մա'սա այրըճա գըսալարը հաւի ուր, վէ 1. Իւմի ախլագա, 2. Յամիվալարա, 3. Սիւ'ալնամէյէ, 4. Սըհհաթէ, 5. Գասընալարա տա՛իր մէ՛նէլլէրէ, 6. Հէքիմիյէ, 7. Զրա՛աթա, 8. Թարիխէ, 9. Ճէնկէ, 10. Սէնասիրէ, 11. Քիմիապէթէ, 12. Թէրճէմէ ի՛ն վէ ալ, 13. Մուհէնտիվի՛ալա, 14. Լէթա՛իֆ տա՛իր մա՛լիւմաթ պուլունտուղը կիպի, միւքաճաթլը 6 մէ՛նէլէյէր վէ ի՛լանլար սախի մէվճուա ուր։ Անճաղ պիզիմ նիզամլը ապօնէյէրիմիզէ քեաֆի օլաճաղ մըգաարաս թա՛պ' էսիմիչ օլարընընսան, թիւքէնմէզէն միւթէերիլէրին սաթընն ալմաղա միւսաա՛ֆաթ էյլէմէյէրի թալեպ օլունուր։ 7—10

ԹԻԻԶԱՐԻՑԷ

Դեկ. 5/18

Պա՛ղրա օգդա վրց.	
Անատօլու ա՛երթ	$52\frac{1}{2}$–53
Պուրկազ	–
Ո՛ռ չուվալ դրչ.	
Գըլամա պիրինճի	94–$96\frac{1}{2}$
Վարնա	$91\frac{1}{2}$–$92\frac{1}{2}$
Մարսիլիա	85–95
Ա՛ղթա օգդա վր.	
Անատօլու Ալա	–
« Ա.	–
Թունա քիլէ	$16\frac{1}{4}$–$16\frac{1}{2}$
Յասա՛ղը 100 օգդա	
Սէլանիք	230–235
Թրապզօն	190–195
Նէ՛ռռա օգդա վր.	
Պալըքէսիր	65
Պիզա	77–78
Սուրիա	65–66
Սա՛սսա օգդա վր.	
Մէրսին	112

Լիրա 100 դրչ.ան

Շէ՛էէր դո՛ռմար դրչ.

Թրիէսթէ	108
Ռուս	–
Գո՛հվէ 100 օգ.	$6\text{-}7\frac{1}{5}$ լր.
Փէ՛ռռնգ չուվալը դրչ.	
Մըսըը	88–93
Րանիկօն	131
Ճափօն	140–155
Րիզօն ֆր.	$48\frac{1}{2}$
Կա՛ղ չիֆթի թէնէկ. դչ.	
Ռուս, փիացամըզիչէն	28
Թէֆթի՛ւ օգդա դրչ.	
Լէվգարէ, Նօվ.	$17\frac{1}{2}$–18
Նէ՛ռռ օգդա դրչ.	
Ամասաս. պըրմա	$7\frac{1}{4}$–$7\frac{1}{2}$
Փա՛ֆ. Հալէպ օգ.	$8\frac{1}{4}$
Սամսո՛ռ	8–$8\frac{1}{4}$
Ա.ֆրո՛ռ օգդա դրչ.	
Թարաֆլար	263
Մալաթիա	240

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

1910 ՍԷՆԷՍԻ ԱՒԵՏԱԲԵՐԻ

ԱԹԻ ԻԻԶ ՁԻՔՐ ՄԱՏԹԷԼԷՐԻ ՀԱՎԻ ՕԼԱՃԱԳ ՏԸՐ

1. Պէնդ է ֆախուռլըր վէ մէսա՞իլ ի հաղըրէյէ տա՞իր մուխթասար միլթալա՛աթը հավի Մո՛ւնիւէլ,
2. Բո՛հանէ հայմը թէչվիդ վէ թէրվիճ էտէն միլթալա՛ալար վէ նագիսէթլէր,
3. Ձէննիյմ. Միքայէլ Մինասեան էֆ.նին պէնտէրինտէն վէ սա՞իր մէնսուպ՛լարտան միւգթէսիէսաթ,
4. Մո՛հըբբըմ,
5. Հավախամ,
6. Նէյմէն Մե՛ֆիմէն Ձէրուէրէ. Այտա պիր տէֆ՛ա պիր այլըդ տէրս հադգընտա միլթալա՛ալար,
7. Զո՛ֆո՛ւէլ ը՛պէնէ. Այտա պիր պիլմաստա չօճուդլարա մախսուս մէվատը հավի պիր ՚իլավէ գօնուլաճագ տըր,
8. Հէյեայէնէ. Ադրա սըրա ճալիսդ ի տիդդաթ հիքմայէլէր տախի՛ նէյր օլունաճագ տըր։

Սէնէվի ապօնըման ֆիյ՞աթը Մէմալիք ի ՚Օսմանիյէ իչիւն է՛է ֆե՛ֆէպէյէ, էճնէպի մէմ լէքէթլէր իչիւն 10 ֆրանգ եախօտ 8 չիլին եախօտ 2 տօլար տըր։

1910 ապօնէլէրինէ Ա-է՛ոօ՛բէրին ճէպ Օրացոյցընտան պիրեր տանէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Զէրլէր, ադրէ վէ իչէ ՚ա՞իտ պիլճիւմլէ մէքթուպլար աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիլմէլի տիրլեր.

Տէքթուռ՛ատէթտէ
Պոյպլ Հաուստա
Մր. Հ. Մ. Ալէն

Rev. H. M. Allen,
Bible House,
Constantinople.

درسعادتده آمریقان خاننده
مستر آلن جنابلرینه